

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	...	1080 Lej
Fél évre	...	540 Lej
Negyed évre	...	270 Lej
Havonta	...	90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Szabad verseny.

Kolozsvár és Temesvár után most Arad város vezetősége foglalkozik azzal a gondolattal, hogy mint nevezett városokban, úgy Aradon is megkíséreljék az ármaximálás ideiglenes felfüggesztését. Erdély két legnagyobb városában már végrehajtották ezt a kísérletet és próbaképpen egy hónapi időtartamra megszüntették az élelmiszerárak maximumálását. Most Aradon is bevezetik ezt az egyhónapi próbaidőt, amely alatt ki fog derülni, hogy gazdasági konszolidációnk egyversélyben tud-e maradni a hatósági kényszerintézkedések munkója nélkül is.

Az ármaximálás ikertestvére a rekvirálásnak és mindkettő a rendkívüli helyzet szülte kivételes intézkedés, amely a háborús és forradalmas világban szükségesnek és elkerülhetetlennek látszott. Az ármaximálás tulajdonképpen defenzív intézkedés volt az árdrágítók és spekulánsok ellen, akik szomorú emiékü figurái maradtak a véres és zavaros időknek. Már csaknem tíz esztendeje annak, hogy a fegyverek elnémultak, de az áruhiénák offenzívája tovább tartott és a közönség ellátása érdekében a hatóságok mindezekig fenntartották Romániában ezt a kivételes intézkedést, amely főleg a hus, péksütemény és vendéglői árak szabályozására irányult. A most Aradon is bevezetendő érdekes kísérlet próbaköve lesz a gazdasági konszolidációnak. Az egyhavi próbaidő alkalmas lesz annak a megállapítására, vajjon a békebeli állapotok visszatértek-e már annyira, hogy a maximumálástól kivont cikkek árait egyedül a kínálatkereslet törvényei szabályozzák. Ha ezt az eredményt sikerül elérni, úgy ez nemcsak a nagyközönség érdekei szempontjából megnyugtató, hanem örömdetes azért is, mert lényesen dokumentálná a viszonyok konszolidációját és azt a körülményt, hogy immár a kivételes intézkedések fenntartása feleslegessé vált ebben az országban.

Aradváros iparosai és kereskedői most nagyjelentőségű vizsga előtt állanak. Régóta hangoztatják már, hogy az ármaximálás felesleges és káros hatással van az árak kedvező kialakulására. Most aztán az egyhónapi próbaidő alatt módjukban lesz ezt a feltevést igazolni és szemléltetően megmutatni, hogyan lehet ármaximálás nélkül is olcsó árakat teremteni az aradi piacon. Mert ha a próbaidő alatt valóban a kereslet-kínálat szabályai érvényesülnének, úgy az árak fokozatos esésére lehetne számítani. Ha azonban egyes foglalkozási ágak kartellbe tömörülnének azzal a céllal, hogy a jelenlegi árakat fenntartsák, vagy azokat még magasabbra emelhesék, úgy az ármaximálás felfüggesztése nem érte el kitűzött célját. Közállapotaink szomorú helyzetképe volna ez a béke tízedik esztendejében. Valószínűnek tartjuk, hogy az érdekeltek az egyhónapi próbaidő alatt mindent el fognak követni, hogy olyan helyzetet teremtsenek, amely a hatóságok és közönség várakozását teljes mértékben kielégíti. De hogy a próbaidő leteltével nem építik-e ki az egészségtelen kartell-rendszert, erre nézve csak az lenne garancia, ha a maximumálás felfüggesztése ne meghatározott időre történjék, hanem mindaddig, amíg annak gyakorlati értéke a közönség szempontjából megállapítható.

Végsőkéig elkeseredett a harc a kormányhatalomért.

A Capsa előtti politikai börzén erősen tippelik Maniut. — De a liberális kormányt csak maguk a liberálisok buktathatják meg. — Maniu már rég kormányon lenne, ha nem volna olyan népszerű... — Averescu meg erősen készülődik, mert nem lehet tudni, mit hoz a jövő.

Bucuresti-i szállóige: Milyenek látja ön a politikai helyzetet?

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A Capsa törzsközsége megnehezítelte a liberálisok hivatalos lapjára, a Viitorulra, mert e lap legutóbbi számában kigúnyolta a Capsa előtti politikai pletykaszívet és azokat a híreket, melyek innen — e politikai börzéről — indultak ki, hogy a Sarindar-uccai sajtóban nyomdafestéket lássanak. A bucuresti-i Sarindar-uccában vannak az összes Bucurestiben megjelenő ellenzéki lapok szerkesztőségei s ha a kormánylap lekicsinylő módon ír e lapokról, azon senki sem ütközhetik meg, de a Capsabeli politikai börze — az szent, azt senkinek sem szabad bántani... Sok kormánybuktató akció indult innen és minden politikai fordulatot először itt tárgyalnak meg. Itt, ezen a politikai börzén szinte óráról-órara jelzik az árfolyamot és a Capsabeli politikai barométer állása majd nem mindig komoly kihatással van az aktív politikai életre. És ha a Viitorul megharagudott a Capsa hírszolgálatára, ennek nem utolsó sorban az az oka, hogy az itteni politikai börzén igen változó értékkel jegyzik a liberális értékeket...

A régenstanács békés megoldást szeretne.

Nos, de engedjük végre szóhoz jutni az egyik „jól értesült” urat, aki már alig várja, hogy feltegye azt a kérdést, amivel itt a „jónapot” helyett egymást üdvözlük az emberek:

— **Milyenek látja ön a politikai helyzetet?**

Erre a kérdésre nem kell válaszolni, ez egy ugynevezett „szónoki kérdés”, melyre a kérdés feltevője azonnal önmaga válaszol:

... mert én a jelenlegi politikai helyzetet az alábbi néhány mondatban foglalhatom össze: A régenstanács nyugalmat akar az országban, csendet és békességet és ezért szeretné kielégíteni a nemzeti-parasztpártot és ezért óhajtana kormányra segíteni Maniut. De ha Maniu a liberálisok ellenkezése dacára kormányra kerül, akkor a helyzet nem igen változott, mert ugyan a nemzeti-parasztpárt ki lesz elégitve, azonban duzzogni fognak a liberálisok. És azzal pedig mindenki tisztában van, hogy a liberálisok a hatalmas gazdasági és ipari érdekeltségekkel sokkal több borsot tudnak az esetleges kormány orra alá törni, mint ma a nemzeti-parasztpártiak, akiknek csupán ideális célokért lelkesedő tömegeik vannak...

— **Tehát mi következik ebből?**

— Ebből csak az következtethető, hogy a régenstanács, mely nyugalmat és csendet óhajt ebben az országban, nem fogja a nemzeti-parasztpártot kormányalakítással megbízni, míg a liberális párt nem hajlandó a saját jószántából átadni a helyét a nemzeti-parasztpártnak és míg nincs biztosítva az, hogyha a liberálisok ellenzéki is vonulnak, mégis megmaradnak a jóakaratu ellenzéki fegyverek mellett és nem támasztanak a jövődöbeli kormánynak nehézségeket, egyszóval, amíg nem kötelezik

magukat arra, hogy az angol példa szerinti „öfelseje ellenzéki” szerepet fogják játszani Maniu kormányával szemben.

A politikai börze Maniu kormányrajutását jóslja.

— **És mikorra várható ez?**

— Rövidesen. Bármilyen furesen is hangzik ez, mégis fentartom, hogy nagyon rövidesen Maniu kerül kormányra... a liberálisok tisztában vannak a régenstanács óhajával, az ő részükről nem is lesz akadálya annak, hogy ez az óhaj hamarosan valósággá válhasson, tehát ők maguk is megtesznek mindent, hogy Maniu kormányra kerüljön... Ellenben a liberálisok azzal is tisztában vannak, hogy a nemzeti-parasztpárt mai összetételében komoly és veszélyes ellenfelet jelent számukra és azt senki sem várhatja a liberálisoktól, hogy saját ellenfelüket erősítsék és hatalomra segítsék; ezért némi előkészületekre van szükség, mielőtt Maniu kormányra kerülhetne. Abban az esetben, ha nem állna Maniu mögött egy lelkes, sokszázézernyi tömeg és a népszerűsége olyan Averescu-féle papiros-népszerűség volna, már rég miniszterelnök lenne Maniu Gyula. A liberálisoknak tehát nem marad más hátra, mint „letörni” Maniu nagy népszerűségét s abban a pillanatban, ha elég gyöngének fog bizonyulni a nemzeti-parasztpárt, azonnal kormányra jöhet... Tessék jól megfigyelni amit mondok, mert ez nagyon jellemző a román belpolitikára: Maniu csak akkor jöhet kormányra, ha ő és a pártja elég gyöngének találnak erre a célra...

— **És a liberálisok mily módon tudnák hamarosan letörni a nemzeti-parasztpártot, hogy Maniu rövidesen kormányra kerülhessen?**

— Ez a dolog is igen egyszerű. A liberálisok minden különösebb feltétel nélkül megengedték a nemzeti-parasztpártnak, hogy március 18-án Bucurestiben nagygyűlést tarthasson. A tömeg két napig állt kint a Dácia-terem udvarán és óráról-órara várta, mikor jön vissza Maniu a régenstanácstól mint kinevezett miniszterelnök... És a harmadik napon az ötvenezer főnyi tömeg reménytelenül oszlott széjjel. A bizalmatlanság csirái már el vannak vetve ez ötvenezer ember szívében. Nem baj... majd Albauliai mindent helyre pótol. És a kormány nagyon is tisztában van azzal, hogy a nemzeti-parasztpártra akkor sujtotta a legnagyobb csapást — hogy engedélyezte az albaiuliai gyűlést. A nem engedélyezett gyűlés lett volna Maniu legnagyobb és legsikerültebb politikai ütőkártyája.

A nemzeti-parasztpárt súlyos tiz esztendeje.

Az albaiuliai gyűlés zavartalanul fog folyni. És mi történik ezután? A nemzeti-parasztpárti tömegek felcsigázott érdeklődéssel mennek Albauliára, ahol néhány nagyszerű szónoklatot fognak hallani, egy pár erőteljes

pompásan megfogalmazott határozati javaslatot fognak felolvasni és — a tömeg, amely mesztásváró hittel ment el oda, újra csalódva fog távozni, mert Albaulua nem fog semmi kézzelfogható eredményt felmutatni: az albaulua gyűlés nem teheti meg miniszterelnöknek Maniut. És aki tisztában van a tömegpszichológiával, az tudja, hogy a hisztérikus tömeg a bucuresti-i csalódás után nehezen fogja az albaulua kiábrándulást elviselni. A liberálisok szerint az albaulua gyűlés után meg kell kezdődnie a nemzeti-parasztpárt letörésének. — Ugyanis a lelki demoralizáció mellett még számolni kell valamivel. Néhány tényt kell felsorolnom, hogy a dolgot helyesen fogják fel: A nemzeti-parasztpárt Calea Victoriei nagy klub helyiségének ablakaiba kiragasztották a „kiadó” cédulát, a párt már nem tudja a helyiséget az évi nyolcszáz ezer lej lakbért fizetni és kénytelen kisebb helyiségbe költözni. A nemzeti-parasztpárt hivatalos lapjában gyűjtést rendeztek egy kitartási alapra, a párt egynehány vezetőtagja — akik vagyonos emberek — idáig sokmillió lejt áldozott pártcélokra, a vezérkar legnagyobb része pedig vagyontalan, akik bizony meglehetősen szűkös anyagi körülmények között élnek. Ne tessék elfelejteni, hogy a párt már majdnem tíz év óta van ellenzékben és ez idő minden tartalmát felémésztett. Aki ismeri egy kissé a román pártéletet, az tisztában van azzal, hogy a nemzeti-parasztpárt részére itt a tizenkettedik óra, hogy végre kormányra kerülhessen és kipihenje az ellenzékben eltöltött hosszú éveket...

Averescu átmenetileg miniszterelnök lesz.

— És most következik Averescu generális szerepe...

— Ugy van, most következik az ősz táborok. Ugyanis, ha a nemzeti-parasztpárt ellenállóképessége nagyobb lenne, mint azt a liberálisok számítják és az anyagi és erkölcsi letörés nem következne rohamosan be, akkor a liberálisok egy esztendőre megint átadják a hatalmat Averescunak, hogy ezzel aztán végleg kibővítsék a nemzeti-parasztpártot s eközben a liberálisok végleg berendezkedjenek az ellenzékben eltöltendő időkre. Ez az újabb esztendő várakozás aztán annyira megfogja pulizni a nemzeti-parasztpártot, hogy utána már a liberálisoknak sem lesz kifogásuk az ellen, ha az év leletével Maniu végre beleüljön a miniszterelnöki székbe. Már most hallgassa meg ezt a furcsa tételt. Ha a nemzeti-parasztpárt a közeljövőben még erős tud maradni, akkor — Averescu jön, ha a csalódások kimerítik a párt erejét és a párt gyengülni kezd — akkor Maniu jön...

Iorga igazmodása rávilágít a helyzetre.

— Semmi sem könnyebb is, mint a fentiek bizonyítani. Az összes lapok megírták, hogy valami egészen különös és feltűnő mozgalmat vehető észre az averescanus-párti táborban. Averescu megkapta a liberális parancsot: tessék felkészülni... néhány nap óta alarm van a pártban. Goga előszobája megint tömve van, késő éjszakáig tanácskozások folynak a Burileanu-palotában, ahol Goga lakik... Két héttel ezelőtt a liberálisok még nem tudták Averescu és Iorga között választani. Iorgának óriási esélyei voltak, hogy ő lesz az átmeneti kormány vezetője, azonban Iorga nem egészen megbízható a liberálisok szempontjából. Félnék, hogy Iorga, aki romantikus politikus, meglepetéseket tartogat és ma már újra Averescu került az előtérbe, aki a tavalyi kaland után mint a bibliai tékozló fiú tért vissza a liberálisokhoz. És aztán még valami. A múlt héten a kisenevi ünnepély alkalmával Iorga beszélgetett egy újságíróval. Iorga híres arról, hogyha rossz hangulatban van, akkor minden tekintet nélkül feltárlja az igazságot. Az újságíró megkérdezte a tudós professzort, hogy az ünnepeken fel fog-e szólalni.

— Miért szónokoljak én — kérdezte Iorga — Averescunak kell beszélnie, hiszen ő kerül kormányra a liberálisok után...

— Hogyan...? csodálkozott az újságíró.

— Legalább Averescunak ez a véleménye, mondta Iorga.

— De mi az Ön véleménye?

— Az én véleményem az, hogy a liberálisok után nekem kell következniem.

— Iorga — mint említettem — híres arról, hogy a komoly igazságokat ilyen könnyed játszma formában találja a nyilvánosság elé s anélkül, hogy az előbb mondottakat mind erre a Iorga-kijelentésre bazirosná, de kétségtelenül bizonyos, hogy Iorga „tréfájában” sok az igazság...

Uj törzsvendégek érkeznek a Capsába, az asztalt, amely körül ülnek, a pincér megtoldja egy szomszédos asztallal, minden szem most a

nemzeti-parasztpárt egyik aktiv vezetőpolitikusa felé fordul, aki idáig csendben hallgatott:

— Az ön politikai horoszkópja kedvesem, kissé sántit — mondja nagyon nyájas hangon — egyáltalán nem valószínű, hogy a liberálisok nem tudnák azt, hogy egy párt, amely tíz éven keresztül jóban-rosszban ki tudott tartani, ne tudná kibővíteni azt a pár hónapot... amit még várunk kell. Tessék feljönni az irodánkba, ott meg tudom mutatni, hogy naponta százával iratkoznak be az újabb tagok, az a tény pedig ellenkezik a sülyedő hajóról menekülő patkányokról szóló mesével. Mi biztosak vagyunk a dolgunkban! — fejeződik be a nagy érdekességű politikai vita.

Egy postavámirodát engedélyeztek Aradon

A minisztérium Mantától megvonta a postai vámolás jogát. — Miniszteri vizsgálóbiztos érkezett Aradra a vámmizériák megvizsgálására.

(Arad, május 3.) Ma délután 5 órakor Aradra érkezett a fővárosból Cristea vámkörületi főfelügyelő, hogy a minisztérium megbízásából vizsgálatot tartson abban az ügyben, amely Dumitrescu aradi vámfelügyelő és Popa timisoarai (temesvári) postavám- és postavám-ellenőrző között keletkezett nemrégiben. Ugyenebben az ügyben lejött ma Aradra Ionescu timisoarai (temesvári) postaalkalmazott is.

A fentemlített affér — mint azt annak idején megírtuk — az aradi postavám körüli szabálytalanságok miatt keletkezett. Az aradi kereskedővilág már hosszú ideje elégedetlen volt az aradi postavámhivatal működésével, amely Manta vezetése alatt állott és a kereskedelmi és iparkamara közbenjárásával annyi eredményt ért el, hogy egy második vámirodát állítottak fel Aradon, amely Hancu Zamfir vezetése alá került. A helyzet azonban ezzel a megoldással sem javult meg, sőt rosszabbodott. Az aradi postavám vezetője ugyanis egyenesen lehetetlenné tette ennek a második postavámirodának működését, úgy, hogy a kereskedők Dumitrescu aradi vámfelügyelőhöz fordultak, aki erélyes kézzel akart rendet teremteni az aradi postavám-bonyodalomban. E munkája közben személyes konfliktusa is akadt Popa temesvári inspektorral, amire Dumitrescu Bucarestbe fordult és vizsgálatot kért a szóbanforgó ügy elintézésére. A vizsgálat megtartása napról-napra halasztódott, ma azonban megérkeztek az

inspektorok és így remélhetőleg rend lesz végre az aradi postavám körül.

Ez annál is inkább valószínűnek látszik, mert a felülvizsgálók Aradra érkezésével mintegy paralell, egy másik érdekes esemény is történt, amely alighanem elősegíti a bonyodalom végleges rendezését. Az aradi első, az u. n. Manta-féle vámiroda ellen ugyanis a sok belföldi panasz után, egy külföldi reklamáció is befutott a bucuresti-i központba, ahol — értesülésünk szerint — annak alapján kétségtelenül megállapították, hogy szabálytalanságok történtek. Erre Mantától, vagy két héttel ezelőtt megvonták a vámolási jogot. Manta, információink szerint, egész mostanáig húzta a dolgot és csak a napokban adta át iratait a második vámirodának. Az első vámiroda eszerint új vámolásokat már nem eszközöl, csupán azokat végzi el, amikhez már hozzáfűzött.

Ilyképen most egyelőre ismét csak egy postavámiroda működik Aradon. Tekintettel arra, hogy Manta kikapcsolódott az ügyekből, valószínűnek látszik, hogy a ma megkezdődött vizsgálat is eredményesen fog végbemenni és lassan megszűnnek a panaszok az aradi postavám ellen. Érdekes azonban mindenesetre, hogy a kereskedelmi és iparkamarát, amely tudvalevően szintén érdekelt. Végeredményben ebben a vizsgálatban, sem hivatalosan, sem másképpen nem értesítették az inspektorok megérkezéséről és a vizsgálat megkezdéséről.

Aradmegyei kereskedő öngyilkossága Aradon.

Tragikus jelenet a Marosban. — Anyagi romlás miatt a halálba.

(Arad, május 3.) Ma, a déli órákban megrendítő jelenetnek voltak szemtanúi azok, akik az ujaradi hid közelében tartózkodtak. Egy negyven év körüli férfi a Maros partján hirtelen vetkőzni kezdett, ledobta magáról ruháit és beleugrott a folyóba. A jelenet szemtanúi eleinte azt hitték, hogy az illető fürödni akar. Megerősítette ezt a feltevést az, hogy a férfi a Maros közepéig uszott és azután megint közeledett a part felé. Amikor aztán a partra ért, kabátjának zsebéből kivett egy írást és kezében ezzel a papírdarabbal újból visszaugrott a Marosba. A szerencsétlen ember ekkor azonban már eltűnt a folyóban, a hid eke alatt megegyeszer felbukkant a feje, azután végleg elmerült. Akik látták ezt a különös s megrendítő jelenetet, azt állítják, hogy a férfi azzal az elhatározással ugrott a Marosba, hogy öngyilkos lesz. Ez látható volt kétségbeesett arcvonásairól és arról, hogy jó uszó volt és mégsem akarta magát a víz színe tartani.

A különös öngyilkosságról értesítették a második körületi rendőrséget, ahonnan Secui komiszár ment ki a helyszínre. Megvizsgálta az öngyilkos ruháit, amelyekben különféle iratok voltak Ravis György komlói lő- és szarvasmarha kereskedő névre kiállítva. Ezek kívül, ugyanezen a névre idézések voltak az aradi törvényszékhez. A komiszár kihall-

gatta a tragédia szemtanúit, akik egyöntetileg azt vallották, hogy a szerencsétlen ember öngyilkos lett. A nyomozás megállapította, hogy az öngyilkosság előtt az illető egyik aradulnoui (ujaradi) korcsmában rumot ivott.

A komiszár kihallgatta a korcsma tulajdonosát, aki kijelentette, hogy az öngyilkost tényleg Ravis Györgynek hívják és a korcsmában arról panaszkodott, hogy rövid idővel ezelőtt még dúsgazdag ember volt, de a szerencsétlen spekulációk teljesen tönkre tették. Elpanaszolta, hogy családja valósággal kidobta lakásából szegénysége miatt és ivás közben többször kijelentette, hogy véget vet életének. Ravis György különös tragédiájáról az aradi államrendőrség értesítette a komlói csendőrséget és az ügyészséget.

— Aradi szegénygyermek nyaraltatása. Az egészségügyi minisztérium ma értesítette a városi főorvosi hivatalt, hogy a constantamegyei Agigea községnél nyaralótelepet létesített a szegény gyermekek részére. A gyermekek turnusokban utaznak a telepre 25—25 napra. A minisztérium felkéri Aradváros vezetését is, írja össze azoknak a 7—15 éves gyermekeknek névsorát, akik rászorultak erre az ingyenes nyaralásra. Dr. Cucu Vazul városi főorvos a miniszteri közlés alapján felhívja az érdekelteket, jelentkezzenek nála május 15-ig.

Ki gyermekét szereti, valódi **Höfer** hintópo t, krémet, szappant haszn!

A kormány hivatalosan engedélyezte az albaiuliai nagygyűlést.

A nemzeti-parasztpárt panaszt tett a belügyminiszternél. Új pénzügyminiszter lép be a kormányba.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Duca belügyminiszter ma délben a külügyminiszteriumban Madgearu után a nemzeti-parasztpárt két kérését kapta kézhez. Az egyikben az alba-iuliai kongresszus, a másikban a bucuresti-i népgyűlés engedélyezését kéri a nemzeti-parasztpárt. A belügyminiszter közölte Madgearuval, hogy a kormány engedélyezi egy kongresszus, mint a népgyűlés megtartását. A nemzeti-parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea az alba-iuliai kongresszus kérdésében támadt helyzetről ma a következőket közli: a nemzeti-parasztpárt vezetésének megbízásából Madgearu a párt főtitkára megjelent Duca belügyminiszter előtt, akivel közölte, hogy milyen sérelmes intézkedéseket fogantatottak az erdélyi hatóságok az alba-iuliai kongresszussal kapcsolatban. A belügyminiszter határozottan kijelentette, hogy az alba-iuliai gyűlés épenugy szabad, mint minden más gyűlés az országban és egyúttal ígéretet tett a hatodik hadtest kiadott rendeletének visszavonására, amely az osztrómállapotról vonatkozó 1924. évi rendelkezéseket léptette életbe. A lapok valamennyi hangsúlyozzák az alba-iuliai gyűlés szabadsá-

gát. A Curentul megjegyzi, hogy a kormány bizonyos mértékben aggódik, mert még semmit sem tudott meg arról, hogy milyen intenciók vezetik a nemzeti-parasztpártot a vasárnapi kongresszussal kapcsolatban. A párt részéről ugyanis a legteljesebb titoktartással kezelik a már kétségtelenül elhatározott terveket.

A Cuvantul értesülése szerint egyébként most már bizonyosra veszik, hogy a liberális kormány rövidesen átalakul. Az átalakulás legfontosabb momentumai az lesz, hogy Bratianu Vintila csupán kormányelnök marad, míg a pénzügyi tárcát Antonescu Victor veszi át. A lap szerint ez a körülmény Bucurestiben nagy izgalmat keltett. A Dimineata értesülése szerint a kormány távirati jelentést kapott Párisból, amelynek alapján Bratianu Vintila kijelentette, hogy a külföldi kölcsön megkötését most már biztosnak tartja. A kormányelnök már el is készítette a nyolcvanmillió kölcsön elosztását. Husz milliót kap a Banca Nationala a stabilizáció céljaira. Ezenkívül a legnagyobb összeget a CFR. kapja, amely összeggel Theodorescu vezérigazgató legjobb belátása szerint diszponálni.

izben kérték szabadlábba helyezését és minden alkalommal nagyobb összegű biztosítékot ajánlottak fel. Az első két esetben a vizsgálóbíró elrendelte, az ügyészség azonban ellenezte a két igazgató szabadlábba helyezését. Legutóbb, mintegy tíz nappal ezelőtt fordított helyzet állott be, amennyiben az ügyészség hozzájárulása ellenére ezúttal a vizsgálóbíró elrendelte Karton és György szabadonbocsátását. Mind a három alkalommal az elutasítás indokolása az volt, hogy a vizsgálat még nincs befejezve. Miután azonban ez az elmúlt napokban a teljes befejezéshez közeledett el, a két igazgató ügyvédje dr. Demian Aurel után ma ismételtén kérte szabadlábba helyezését és egyenként 150—150.000 lej óvadékot ajánlottak fel.

A szabadlábba helyezés iránti kérelem első sorban az ügyészséghez került, ahonnan aztán azzal a meglepő és az ügyészség legutóbbi állásfoglalása következtében nem várt megjegyzéssel küldötték át Sotirescu vizsgálóbíró-nak, hogy az ügyészség a szabadlábba helyezéshez nem járul hozzá. Ezzel szemben ugyancsak meglepő döntést hozott az ügyben Sotirescu vizsgálóbíró, aki az ügyészség véleménye ellenére ezúttal kedvezően intézte el a két kérvény ügyét és Karton Aladár, valamint György Ignác nyomban szabadlábba helyezését rendelte el. A vizsgálóbíró döntése ellen — mint az a történetek után előrelátható volt — az ügyészség azonnal felfolyamodást jelentett be s így a két vizsgálati fogságban lévő igazgató további sorsa most már a timisoarai (temesvári) tábla újabb döntésétől függ. Jogászai körökben ezúttal már bizonyosra veszik, hogy a tábla kedvező döntést hoz az ügyben, mert az igazgatók további fogvatartására most már semmi különösebb ok nincs, annál kevésbé, mert a vizsgálat most már a maga teljes egészében befejezést nyert.

Botrány

az angol parlamentben.

Ha az államtitkár nem tudja helyettesíteni beteg miniszterét.

(Az Aradi Közlöny londoni tudósítójának távirata.) Nagy botrány történt tegnap az alsóház ülésén. Churchill pénzügyminiszter súlyosan megbetegedett influenzában és ezért az államtitkár képviselte a költségvetési vita során miniszterét. Az államtitkár azonban járatlan volt a parlament életben és nem tudott megfelelni az elhangzott interpellációkra. A munkáspártiak és a liberálisok azt követelték, hogy valamelyik miniszter helyettesítse Churchillt. A parlament elvetette az indítványt és az államtitkár folytatta beszédét, mire a karzatról egy férfi lekiáltott:

— Fogd be a szád, te disznó.

Ezzel lehajította a terembe a kalapját. A teremőrök megragadták a botránycsinálót, aki elmondotta, hogy vidékről jött és felháborodott azon, hogy a konzervatívok mennyire semmibe se veszik az ellenzéki indítványokat. Az eljárás megindult ellene.

Befejeződik a vizsgálat a városi anyagraktár ügyében.

A megvádolt ácsmester vizsgálóbizottság előtt.

(Arad, május 3.) Az anyagraktári visszaélések ügyében lefolytatott vizsgálat befejezés előtt áll. Stefanuj Sabin városi főjegyző, aki a vizsgálat munkáját teljes eréllyel és pártatlansággal végezte, most eszközli az utolsó kihallgatásokat és péntekre vagy szombatra valószínűleg már be is nyújtja részletes jelentését Aradváros vezetőségéhez, hogy döntsön az ügyben.

A vizsgálat során kihallgatott tanúk sorában szerepelt Muresán János városi főmérnök, aki 26 pontból álló kérdőívre adta meg felvilágosításait, azonkívül pedig Vass Barna mérnök, utánuk pedig az anyagraktár több alkalmazottja. Holnap délelőtti időzték meg kihallgatásra Purjea város ácsmestert, aki ellen számos súlyos vád merült fel és akinek holnap kell válaszolnia ezekre a vádpontokra. Az ácsmester után még néhány jelentéktlenebb kihallgatás következik és ezzel be is fejeződik a vizsgálat, amelynek eredményét városi körökben természetesen nagy érdeklődéssel várják.

Holnapról az ELZSÉBET meggóbn

„Fehér rabszolganő”

minden idők legragyogóbb alkotása.

Szombaton lesz döntés az Egyesült Bank elleni csődkérelmekben.

A vizsgálóbíró szabadlábba helyezte a letartóztatott igazgatókat, de az ügyészség felfolyamodást jelentett be. — Aradi magánzó kálváriája egy kölcsön miatt. — Bűnügyi zárlat aradi nagykereskedők ellen.

(Arad, május 3.) Az aradi törvényszék Ornstein-csődtanácsa ma vette tárgyalás alá a megbukott aradi Egyesült Bank R.-T. ellen benyújtott csődkérelmek ügyét. Nyomban a tárgyalás megnyitása után dr. Vadász Armand ügyvéd a felszámoló-bizottság képviselőjében okmányokkal igazolta, hogy a csődkérelmi betétesek előzőleg már aláírták a nyilatkozatokat s így helytelenül jártak el, amikor ennek ellenére mégis csődöt kértek a pénzintézet ellen. Ornstein Árpád táblabíró, tanácselnök a nyilatkozatok hiteles román fordításban való becsatolását rendelte el s egyben a csődtárgyalást május 5-ikére elnapolta.

Érdekess, alapjában véve valósággal megdöbbentő története van egyébként annak, hogy az egyik csődkérő, Deutsch Miksa aradi magánzó miért folyamodott a csődkéréshez. Deutsch ugyanis a bank bukása előtt jó néhány hónappal 250.000 lejt adott kölcsön az aradi Hacker és Sternberg-cégnek, amely cég biztosítékul ugyanennyi összegről kiállított két betétkönyvet adott át. Amikor aztán az Egyesült-Bank mobil lett, Deutsch felszólította az illető céget, hogy fizesse vissza a kölcsönzött összeget. A Hacker és Sternberg-cég azonban ennek egyáltalán nem volt hajlandó eleget tenni és mindössze 50.000 lejes egyezséget ajánlott fel Deutschnak, aki persze azt nem

fogadta el és bűnügyi zárlatot kért a cég vagyonára. A bűnügyi zárlatot el is rendelték, de csak a cégtulajdonosok ellen és azok magánvagyonára. A bűnügyi zárlatot ezután végre is hajtották és mintegy 80.000 lej értékű ruhaneműt és butorokat vették zár alá. A zár alá vétel ellen a cég tulajdonosai kifogással éltek s az ellen felfolyamodást nyújtottak be Sotirescu vizsgálóbíró-nak, aki azonban ezt elutasította és így a bűnügyi zárlat még ma is érvényben van. Miután azonban Deutsch ebben még nem látott kellő anyagi biztosítékot a kölcsön adott összegre vonatkozólag, arra való tekintettel, hogy a biztosítékul kapott betéti könyvet az Egyesült Bank állította ki, a kérdéses 250.000 lej erejéig csődöt kért a pénzintézet ellen. Érdekelt körökben most kíváncsian tekintenek a csődtanács állásfoglalására elé, amál is inkább, mert ha a csődkérők előzőleg aláírták a türelmi nyilatkozatot, jogi vélemények szerint a csődtanács aligha rendeli el a csődöt, illetve a türelmetlen betéteseket keresetükkel elutasítja.

Ezzel kapcsolatban írjuk meg, hogy az Egyesült Bank vizsgálati fogságban lévő igazgatóinak ügyében mára ugyancsak meglepő fordulat állott be. Mint ismeretes, a letartóztatásba helyezett Karton Aladár vezérigazgató és György Ignác igazgató eddig már három

Fájós lábuaak figyelmébe!

A lábboltozatánál sülvédése, a ludtalp, a viszerek kitágulása igen heves lábfájdalmat okoz, amely lábszárból, lábikrából és sokszor egész a hátig sugárzik ki és gyakran sokáig mint rh uma lesz kezelve természetesen eredmény nélkül. Az ilyen egvények járása nehézkes, gyorsan fáradnak és fájdalmaik hatása alatt életkedvük és egész életük kedvezőtlenül lesz befolyásolva. Ez a rendkívül kínos lábbántalom helyesen elkészített cipőbetét által tökéletesen meggyógyítható. Hosszas kísérletezés után sikerült egy olyan cipőbetétet készíteni, amely teljesen fém nélkül, igen tartós, nem rozsdásodik, gipsz lenyomat után készül, tehát mindenkinek a lábához alkalmazkodik. Könnyű és rugalmas bármely cipőben, még a legdivatosabb kivágott női cipőben is viselhető, egyik cipőből a másikba áttehető. Megszünteti a letaposott sarkokat, a járást uiból könnyűvé és rugalmasá teszi, eltünteti a borkeményedéseket és elősegíti a bűtvők megszűntetését. Számos orvos és orthopaed sebész az egész világon elismert és rendeli. Állandó orvosi ellenőrzés mellett készíti és mindennemű lábbántalomban szenvedőknek díltalan felvilágosítással szoleál.

STEINHÜBEL LAJOS orvosi kötszer-, fűző- és keztyűüzem
Arad, Strada Alexandri 1.

Irodalom és művészet.

* Az aradi városi színház e heti műsora a következő: Péntek: Farkas Lili, a cluji Magyar Színház szubrettprimadonnájának vendégfelléptével: Bob herceg, operett. C. bérlet.) Szombat: Farkas Lili vendégfellépte: Szép Heléna, operett. (A. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: Farkas Lili vendégfellépte és a színház operettegyüttesének bucsuja: A legkisebbik Horváth-lány, operett. (Mérésékelt helyárrakkal.) 6 órakor: Dr. Szabó Juci, vigjáték. (Mérésékelt helyárrakkal.) Este 9 órakor: Farkas Lili vendégfelléptével és a színház operettegyüttesének bucsuja: Mesék az írógepről, operett. (Utolsó bérletnap. B. bérlet.)

* Földes Mihály: Hattyú. A nemesveretű művészet komoly képviselőjét: Földes Mihályt, az operációja után visszatért művészembert ünnepelte ma este az aradi közönség, Molnár Ferenc Hattyujának hercegi tanítójában. Hónapok távlatára és a művész köré gyűlt aggódó szeretet forró atmoszférája külön meleg színházi estet teremtett Földes Mihály tehetségének színes csillogtatása mellett. Sok-sok meleg taps köszöntötte és szóltotta a lámpák elé. Jácint pompás tolmácsolásában Szendrey igazgató, a címszerepben Fekete Irén, azután Jávör Alfréd, E. Károly Klári, L. Kiss Mariska, Kallós József járultak hozzá az ünnepi jellegű est meleg sikeréhez. (s. p.)

* Az aradi színházi iroda hírei. Egy közismert aradi urileány egy esztendővel ezelőtt elindult a szinpadai sikerek országútján, tempója sebes... Szibill, Aranyvirág... cluji szerződés, beérkezés ott is, meleg primadonnasikereket igazoló lapkritikák és most, ez az urileány: Farkas Lili néhány napra ismét kiköt Aradon, a startnál, itthon... Tavaly zsuolt házak ünnepelték Farkas Lilit minden este és ezúttal is hatalmas érdeklődés nyilvánult meg Farkas Lili fellépése iránt, mert Farkas Lili legjobb szerepeit is választotta aradi fellépésükhöz. Holnap, péntek este C. bérletben a Bob herceg címszerepében lép az aradi közönség elé. Clujon ebben a szerepben ragadta először magával a közönséget, amely mindvégig szíve szeretetével fogadta a különös tehetségű fiatal urileányt. A Bob herceg többi szereplői: L. Kiss Mariska, Szentgyörgyi Mária, Fosztó Annie, Jung János, Győző Alfréd, Deéry Jenő, Kun Dezső, Olasz Lajos, Kallós József, lesznek. Szombaton Offenbach-melódiai csendülnek fel a színházban: a Szép Helénában folytatja Farkas Lili vendégszereplését. Vasárnap délután 3 órakor A legkisebbik Horváth-lány címszerepét játssza mérsékelt helyárrakkal Farkas Lili, este pedig az operettegyüttes bucsuja keretében a Mesék az írógepről-ben vesz búcsút Farkas Lili Aradtól. Ez az előadás B) bérletben lesz (utolsó bérletnap). Délután 6 órakor a legpompásabb Fodor-vigjátékot: a dr. Szabó Jucit tüzte közönségre műsorra a színház igazgatója, Betegh Béby a címszerepben utólrhetetlenül sikerült alakítást ad. Az előadás helyárai mérsékelték. A téli szezonban be nem váltott szelvénybérletekre vonatkozólag az igazgatóság közli, hogy azok a szintársulat visszatérése (június 6.) után a nyári szinkör bármely előadására érvényesek.

* Lábass Juci a főpróbán letépte magáról a ruhát. Nehéz felöltöztetni egy primadonnát — ez a Színházi Élet e heti számának egyik legérdekesebb riportja. A cikk a primadonnák szépségeiről számol be. Maurice Dekobra izgalmasan érdekes novelláját közli e héten Ince Sándor népszerű hetilapja és darabmellékletül Herczeg Ferenc „Kéz kezét mos” című vigjátékát, és Zagon István legnagyobb sikerű egyfelvonásosát adja. Egyes szám ára 40 lej, negyedévi előfizetés 450 lej. Kiadóhivatal: Erzsébet-körút 29.

Fizetéseképtelenséget jelentett egy aradi nagykereskedőcég.

Az aradi Reich-cég fizetési nehézségei. Moratórium száz százalékos kvóta mellett.

(Arad, május 3.) Egy ötven esztendő óta fennálló ismert aradi nagykereskedő-cég került most súlyos fizetési nehézségek közé az állandóan rosszabbodó gazdasági viszonyok miatt. A Reich B. Károly Fiai kötelem nélküli nagykereskedő-cég a gazdasági válság legújabb aradi áldozata, mert a cég mobil tőke hiányában kénytelen volt beszüntetni fizetéseit. A Reich B. Károly Fiai-cég üzlethelyisége a Bulev. Regina Maria (Andrássy-uton) van és a mai napon megkezdődött a leltározás és az üzleti könyvek átvizsgálása a pontos kvóta megállapítása érdekében. A passzívák összege eddigi megállapítások szerint megközelíti a tizenöt millió lejt, aminek fedezésére jelentékeny aktívák állnak a cég rendelkezésére. A nagyértékű áruháztáron kívül a cég tulajdonosainak két házuk van, az egyik a Bul. Regele Ferdinand (Boros Béni-téren), a másik a Strada Gheorghe Popa (Ferdinánd-utca). Ezeket kívül nagyterjedelmű szőlőbirtokuk és a kintlevőség is több millió értéket reprezentál. Az áruháztár értéke hozzávetőleges számítás szerint közel öt millió lejt tesz ki.

Ezekből az adatokból valószínű, hogy a

Brádról indultak az aradmegyeiek Alba-Iuliára

Az első nemzeti-parasztparti küldöttség Hutoran Victor vezetésével ment gyalog az alba-iuliai nagygyűlésre. — Georgescu prefektus nyilatkozata a küldöttek szabad utazásáról.

(Arad, május 3.) A nemzeti-parasztparti alba-iuliai gyűlése most a politikai érdeklődés homlokterében. A párt vezérkara valószínű mozgósítást rendelt el hívei sorában és minden törekvése odairányult, hogy május 6-ára minél nagyobb tömegek jelenjenek meg Alba-Iulián. Aradmegyében már hetekkel ezelőtt megkezdődött az agitáció és a küldöttség-verbuválás. A kormány — mint ismeretes — hivatalosan engedélyezte a gyűlés megtartását és ilyen értelmű utasításokkal látta el a megyei hatóságokat is. Az aradmegyei prefektura utasította a csendőrpáncsnokságot, hogy az alba-iuliai gyűlésre utazni szándékozók elmenetelére ne gördítsen akadályokat, csupán a rend fenntartására ügyeljen. Ugyanezt a parancsot kapták meg a járási csendőrközegek és az aradmegyei falvakból a mai napig nem is jelentettek semmiféle ezzel kapcsolatos incidenst.

A nemzeti-parasztparti aradmegyei tagozata — mint értesülünk — nagy előkészületeket tesz arra, hogy részvétele minél imponánsabb keretek között történjék. A párt valamennyi intellektuális tagja megjelenik Alba-Iulián, de a falvakból is sokan készülődnek a gyűlésre. A pártvezérek pesszimiztikus felbuzgása számol azzal a lehetőséggel, hogy különböző közegek esetleg — a kormány intenciói ellenére is — megnehezítik a delegátusok útját, ezért aztán úgy intézkedett, hogy a gyalog felvonuló vidéki küldöttségek minden tagja kello igazoló iratokkal legyen felszerelve. A delegátusok állampolgársági bizonyítványukon és katonai irataikon kívül még adóíveiket is magukkal viszik az alba-iuliai utra.

Az aradmegyei küldöttségek zarándokútja — mint már jeleztük — ma reggel megkezdődött. Értesülésünk szerint az aradmegyei falvak delegátusai vonaton Brádra utaznak, ahonnan még a mai nap folyamán csoportokban indulnak el Alba-Iulia felé — gyalogosan,

cég fizetési nehézségei csupán átmeneti jellegűek és értesülésünk szerint, a hitelezők által adandó moratórium esetén, száz százalékos kiegyezés remélhető. A hitelezők között szerepelnek csaknem kivétel nélkül az összes aradi pénzintézetek. A banktartozások összege felül van a négy és fél millió lejen. A passzívák többi részében külföldi gyárosok és nagykereskedők vannak érdekelve. A hitelezők között szerepel a Szegedi Kenderipar és egy nagy milánói kenderárugyár. A tárgyalások a hitelezőkkel megkezdődtek és — hír szerint — semmi akadálya nincs annak, hogy azok eredménnyel végződjenek. A cég sajátos fizetési zavarait az árak elhelyezésétől rendkívüli nehézségei, a pénzhány, az inkasszónehézségek, az igénybevett kölcsöntőke magas kamatoztatásai idézték elő. A Reich B. Károly Fiai-cég fizetési nehézségeiről szóló hírek általános feltűnést keltettek Arad gazdasági köreiből. Az ötven esztendő óta fennálló cég mindenkori a legpontosabban teljesítette fizetési kötelezettségeit és tulajdonosait dúsgazdag embereknek ismerték nemcsak Aradon, hanem az egész országban is.

mert a vonatok nem bírnák a rendkívüli forgalmat lebonyolítani. Hutoran Victor dr. az aradmegyei parasztpárt vezére ma délelőtt automobilon már Brádra utazott és ő intézi az oda koncentrált csoportok elrendezését és utánakindítását. Az aradi pártvezetőség pedig holnap este meg vonaton Alba-Iuliára.

Az alba-iuliai gyűléssel kapcsolatban különben beszéltünk ma Georgescu János prefektussal, aki a következőket mondotta:

— Aradon olyan hírek terjedtek el, mint ha az alba-iuliai kongresszusra többezren mentek volna Aradmegyéből. Ez nem áll. A hozzámm befutott hivatalos jelentésekből megállapítottam, hogy az egyik gyűjtőhelyről Brádról 114-en, a másikról Savarsinról pedig 145-en indultak gyalog el. Holnap talán még egy jelentéktelen számú ember — de ezek kevések lesznek — vonaton megy Alba-Iuliára. Olyan hírekről is hallottam, mintha a hatóságok megakadályoznák a népet abban, hogy Alba-Iuliára menjen. Ez nem felel meg a valóságnak, mert ennek éppen az ellenkezője az igaz. Szigorú rendeletet adtam ki a főbíráknak és a csendőrségnek, amelyben felszólítottam őket, hogy semmiféle akadályokat ne gördítsenek azoknak útjába, akik menni akarnak. A rendeletben közöltem, a kormány kívánsága az, hogy mindenki, aki menni akar, akadálytalanul mehessen és szigorú rendszabályokat helyeztem keltetésbe azokkal a hatósági közegekkel szemben, akik rendeletemet nem tartják be. Aki tehát Aradmegyéből menni akar, mehessen, anélkül, hogy bármely hatósági közeg ebben megakadályozná. Még egyet. A jelentéseim arról számolnak be, hogy Paulis községből 42-en indultak el Savarsinba és ma este ezek közül már 24-en visszatértek a községbe. Maguktól, anélkül, hogy valaki erre kényszerítette volna őket. Ez az igazság.

— Egy megőrült csendőr borzalmas vérengzése. Mohácsról jelentik: Borzalmas vérengzést idézett elő egy megőrült csendőrmester, Kovács Antal, Bática falu csendőrmesterén, miközben fegyverét tisztogatta, kiűrt az őrlő. Felugrott és Grasents Géza tiszthelyettest szívenlőtte, majd a házból kifutó Grasentsnélt lötte agyon. A kettős gyilkosság elkövetése után a konyhába rohant, ahol agyonlőtte a szakácsnőt és az uccára futva, szívenlőtte Delszeg János csendőrt. Az uccáról egy korcsmába ment és ott Bátor Ferenc tulajdonost lötte agyon. Az örjöngő ember aztán eltűnt a községből.

Lyon Lea Lyon Lea a szezon legnagyobb drámája Bródy Sándor színműve nyomán. Lyon Lea	Apollo ma, pénteken 5, 7 és 9 órakor. Monopol Filmeentralla. Jegyelővét 5 lejjel mérsékeltén emelt helyárak.	Lyon Lea Iván Mosjukine és Mary Philbin a főszerepben. Lyon Lea
Jön: MALEK TÖBB MINT GENERALIS. Jön: Vasárnapi MATINÉ Víg a viharban.		

Szeptemberben tárgyalják az optánspört.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) Kompetens körök szerint a Népszövetség júniusi ülészaka másodrendű fontosságu lesz, mert nincs na-

pirendre tűzve semmiféle jelentőségtejesebb ügy. A kormány teljesen megbízható információi szerint az optánskérdés tárgyalását a szeptemberi ülészakra fogják halasztani.

Vándorutra megy az aradi magyar szintársulat

Megint komoly válságba került az aradi színház. — A város közönsége messze elkerüli a színházat. — Még premiereken is kong a nézőtér. — Beszélgetés Szendrey igazgatóval.

(Arad, május 3.) Az aradi szintársulat május hetedikén vándorbotot vesz kezébe: egy hónapra újból távozik Aradról. Pedig a terv talán nem is egészen ez volt; de estéről-estére a legfrissebb darabok (Nászéjszaka, Aranyhattyu, Trojka és Olympia) előadásai ugyyszólván teljesen üres nézőtér előtt folynak le s Szendrey Mihály végül is úgy látta: lehetetlen a további ittartózkodás. Még a premiereken sem volt egészen telt ház, sőt a Trojka premierjén megtörtént, hogy 3000 lej sem gyűlt össze a kasszában. Így aztán valósággal kényszerült a szintársulat, hogy vándorutra keljen.

Fönn az igazgatói irodában állandóan lázas tanácskozások. Mit lehetne csinálni? Semmire használ. Ezernyi terv-villanás — ezer fáradt, csüggedt kézleggyintés: nem lehet. Nagy szó ez: Szendrey Mihály, a négy évtizedes feszült munka vig harcosa — elernyed. Nem panaszkodik Szendrey Mihály és nem intéz buzdító, fölhívó szölamokat már a közönséghez, — eredménytelen maradt eddig mind, — csak fájo keserűséggel regisztrálja, hogy mi is történt? ... Az aradi közönség cserben hagyta az aradi magyar színészetet.

Ok? Szendrey igazgató az okot ebben látja:

— Nem a türehetetlen gazdasági krízis az ok! Nem! A mozis, kávéházak s egyéb szórakozóhelyek fényesen mennek, a közönség más szórakozást keres. Sőt, hogy mennyire nem a gazdasági viszony az ok, bizonyítja az, hogy a közönség egy része a színház mellőzését azzal indokolja: „Kérem, én már láttam Pesten a darabot... Minek nézzem meg Aradon? ...” Ha a közönségnek ez az erdélyi magyar színészetet meggyilkoló véleménye nem változik meg, úgy végül kénytelen vagyok azt a lesújtó kijelentést tenni: Aradon el fog némulni a magyar színészet. Ilyen komolyan még nem rettent reám a közönség mellőzése, mint most. Negyven esztendő alatt megtanultam már, hogy ilyen helyzet után mi szokott következni. Mert lássuk csak: vagy az igazgató olyan anyagi-ember, hogy társulatát a számítását megáltalában szervezi meg — ezesetben a társulat érhető merénylet lenne Arad közönsége ellen, vagy pedig az igazgató művészileg kifogástalant ad, viszont megülnad a hatalmas rezszi árjában és a közönség közönyében. Két szélsőséges eset. Középut nincs. Hol van a régi, letűnt jó idő: a közönség nem csak követelt, hanem támogatott is.

— Általában az erdélyi színházak idei szezonjai mindenütt szomorúan folynak és még szomorubban fognak a befejezéshez érni. Persze: szabadversenyt adtak a színházaknak és a városoknak, ahelyet, hogy úgy, mint azelőtt, kerületekbe osztották volna az erdélyi magyar színészetet. Példa ennek a visszáságára az aradi szintársulat helyzete: október és november hónapokban, amikor az aradi színházat át kellett adni a köteles napokra a román társulatoknak, a timisoarai színházba pedig csak november hó végén lehetett bevonulni, az aradi szintársulat ezeket a napokat nem tudta sehol sem eltölteni. Óriási hátránya a szabadversenynek, hogy a nagy igazgatók mind több

várost igyekeztek összeszedni. Így például Cluj, amely egyetlen város volt, ahol önállóan meg tudott élni a társulat, most a következő mellékállomásokkal rendelkezik: Brasov, Marosvásárhely, Torda, Sepsiszentgyörgy; Oradeához hozzátartozik Nagykaroly, Szatmár, Nagybánya, Máramaros-sziget. Ezzel lehetetlenné tették azt, hogy másodrendű társulatok is működjenek. Erre nézve én az április 26.-iki szindikátusi értekezleten javasoltam is, hogy a kerületek beosztását és az igazgatók kijelölését a jövőben Isac Emil vezérfelügyelő és a szindikátus karöltve végezze, amelyet az értekezlet el is fogadott. Megoldásra várna a román társulatok rendszertelen látogatásának problémája is. A kormány megszüntethetné a román társulatok 10 napos előadását és ehelyett bizonyos hónapokat jelölne ki a román társulatok számára, úgy hogy az illető igazgató már előre tudná, mikor kell távoznia, illetve más állomáshely után néznie.

— Sok és súlyos gond kinozza a színigazgatót a hivatalos ügyeket illetőleg és ekkor az aradi magyar közönség elfordul, elpártol tőlem. Timisoarán más volt a helyzet. Ott zsufolt házaim voltak mindvégig, ott pedig nem is vagyok otthon, itt pedig, az én régi fészkeimben, a közönségem a legválságosabb helyzetben messze kerüli el színházamat. Nagyon fájo, kimondhatatlanul s épensé-

Földrengés után áradás pusztítja Görögországot.

(Az Aradi Közlöny athéni tudósítójának távirata.) Tegnap ismét hat földrengés érte Korintoszt. A földlökések közül kettő igen erős volt és több házat rombadöntött. A Struma folyó kiáradt és elöntötte a Seres és Demirissza területeket. Összesen 50 ezer hektárnyi szántóföld került víz alá. A kár

80 millió drachma, háromezer család hajléktalanná vált.

Sztambulból jelentik: Ma éjszaka tizenegy órakor tíz másodpercig tartó földrengés volt, amely anyagi kárt nem okozott.

Leánykereskedők garázdálkodnak Aradon

Egy aradi varróleány titokzatos eltűnése.

(Arad, május 3.) Az utóbbi hetekben szinte napról-napra tesznek jelentést az aradi államrendőrségnek arról, hogy fiatal leányok tűnnek el szüleik lakásáról. A rendőrség már régen gyanította, hogy egy leánykereskedőbanda tagjai vetették ki hálójukat az aradi leányokra és ezen az alapon a legnagyobb körültekintéssel vezette be a nyomozást. A legújabbban beérkezett adatok szerint megállapítható, hogy a rendőrség nem is ávédett, mert egy Erdély területén működő leánykereskedőbanda egyik Aradon működő tagja csábította eddig ismeretlen helyre az eltűnt leányokat. A rendőrséget egy most eltűnt leány ügyében lefolytatott vizsgálat vezette nyomra. A napokban ugyanis bejelentették a rendőrségnek, hogy Liszka Mária, volt aradi varróleány rejtélyes módon eltűnt szülei lakásáról. Liszka Mária éveken keresztül dolgozott egy nagyobb aradi varrodában és mindig pontosan végezte munkáját.

A feltűnő szépségű leány, aki a legszolidabb életet élte és visszautasította az udvarolni szándékozó ifjúkat, néhány héttel ezelőtt elbeszélte társnőinek, hogy megismerkedett egy fiatal asszonnyal, aki nagyon kedves hozzá. Ajándékokat ad neki és könyvekkel látja el. Később aztán a többi munkásnők meglepve látták, hogy Liszka Mária feltűnő eleganciával kezd öltözködni, drága toaletteket s selyem harisnyákat visel. A leányok kérdésére azt mondotta, hogy az a bizonyos fiatal asszony barátnője ajándékozza meg a finom holmikkal. Néhány nappal ezelőtt Liszka Mária arról beszélt, hogy barátnőjével és egy fiatalemberrel autót Timisoarára (Temesvárra) rándulnak ki. A jelzett napon tényleg el is tűnt a fiatal leány és többé nem tért vissza. Az aradi rendőrség nagy apparátussal vezette be a nyomozást és megállapította, hogy a titokzatos fiatal asszony, aki Liszka Mária Aradról elszöktette, Erdély minden városában tartózkodott már hosszabb-rövidebb ideig és ahol megjelent, ott napról-napra tűntek el fiatal leányok. A fiatal asszonyt, aki tagja egy leánykereskedőbandának, körözi a szatmári és a marosvásárhelyi rendőrség is. A banda leleplezésére most Erdély összes rendőrségei karöltve folytatják a nyomozást.

— Tilos a fürdés a szabad Marosban. Az aradi rendőrprefektúra a mai napon szigorú rendeletet adott ki, amelyben súlyos büntetés terhe alatt megtiltja a szabad Marosban való fürdést. A Maros közelében posztoló rendőrök utasítás szerint nyomban letartóztatják azokat, akik a rendelkezés ellen vétnek. A prefektúra ezzel az intézkedéssel akarja megakadályozni a Marosban történő gyakori szerencsétlenségeket.

A száj- és garatüreg fertőtlenítésére, spanyolnátha, torokgyulladás és meghűlés elleni védekezésül

Panflavin-
pasztillák.

Minden fertőző betegség ellen egész sajátos hatást váltanak ki.

IRANIA
5, 7 és 9
órakor

Egy bécsi ember kalandja Amerikában

elmű vigjátékot.

Holnap ünnepélyes bemutató

Aradon először

Eszterházy Agnes és Bernhardt Götzké-vel

Az elsülyedt flotta

Gyönyörű tengeri felvételek.

Eredeti kísértő zene.

Vasárnapi Matiné műsora: **A kis gentleman.**

H I R E K.

Elkészült a rummyzók tilparancsolata.

Megvalloim őszintén: kártyatudományom nem valami széles skálájú. Ha jól meggondolom, mindössze a huszonegyestől a ramslig terjed, de úgy, hogy a kettő között nincs semmi sem. De most, amióta képtelen vagyok belépni valamely kávéház játéktérkébe, anélkül, hogy ne lássak zöld asztal körül nő és kibicek hadától terhelt, izgatót urakat és hölgyeket, amióta a rummy az uralkodó planéta Aradon, amióta intelligens és finom barátnőm így bucsuzott el tőlem egy hangulatos éjfélen:

— Nna: veled is sokra vittem... még rö-mizni se tudsz?... Mondd életem, hát mit tudsz akkor tulajdonképen?...

... Mondom: ez őta én is inficiálódtam. Érdeklődni kezdtem eme magas tudomány iránt. Álmatlan éjszakáimon átböngésztem az erre vonatkozó szakirodalmat, beléptem az I. R. T. O. Z. A. T.-ba, szóval az Irgató Rummyzók Tapintatos Oroz és Zajongón Altruista Társaságába, ahol rövidesen karriert futottam be. Kineveztek a kodifikáló bizottság előadójának és megbízták a nagy Játék alap-törvényeinek összeállításával. Hosszu és fáradtságos munka után, több kiváló szakember tanácsai alapján elkészült a törvények törvénye, amit az égő csipkebokor mögül elhang-zott kijelentések tekintetbevételével, tilpa-rancsolat formájában fejeztem ki. Így kategó-rikus imperatívusban jobban is hatottak és az I. R. T. O. Z. A. T. közgyűlése viharos lelke-sedéssel fogadta el ama 10 pontot.

Szól pedig a tilparancsolat a következő-képen:

1. Emlékezzél meg róla, hogy egy látszma rumy-kártyát mindig a zsebedben hordj, mert a saját kártyáját mégis csak a legjobban ismeri az ember.

2. Tarts magadnál állandóan legalább két külön — Jokert, mert az ember sose tudhatja, hogy mikor lesz rá szüksége.

3. Te csak ne izgasd magadat, ha valaki paklizik, hiszen te sem vagy jobb a Deákne vásznánál.

4. Ha pedig a paklizásnál, meg a kártyába való bepillantásnál üldöz a pech, mondd azt, hogy te egy karakter vagy, csak éppen a szemeid rosszak.

5. Ha leül az asztalhoz, legalább 6 lejt tégy félre. Ennyiért hazavisz a Renault-auto-busz.

6. Vágy jó képet, ha rosszul is megy. A veszteséggel ugyanis adós maradhatsz.

7. Partnereidnek ne hitelesszél, hiszen mindenki tudja, hogy nem te vagy a gráci nagynén.

8. Ne nézz senkinek a lapjába, hiszen jól tudod, hogy az emberekben kevés a humor és képesek még rosszat gondolni rólad.

9. Ha gennyésre nyerted magad, nézz az órádra és mondd, hogy sajnos, már menned kell.

10. Légy hidegvérű, ha vesztel is, ki tudja: hátha találsz még a nadrágzsebed csücskében egy huszlejt.

Most már csak jelentésem utolsó sorait iktatom ide, és az I. R. T. O. Z. A. T. hatá-rozatának megfelelően, mivel a törvény minden épkezláb römrőre kötelező, annak kihirdet-ését ezennel eszközöltem.

Fóthy Ernő,

Az I. R. T. O. Z. A. T. kodifikáló bizottságának elnöke

— Május 10-én nem lesznek tiszt előlép-tetések. Bucurestiből jelentik: illetékes helyen nyert információ szerint május 10-én semmi-féle tiszt előléptetések nem lesznek.

— Mille Constantin emlékezete. Bucuresti-ből jelentik: A fővárosi újságírók, művészek és politikusok nagy tömege tegnap délután megjelent Constantin Mille, az egy esztendő-vel ezelőtt elhunyt nagynevű publicista sírjánál, amelyet az egyes egyesületek nevében megkoszorúztak. A sírnál Branisteanu, Ionescu, Mitache és Mandrea bucaresti-i lapszer-kesztők mondtak emlékbeszédeket.

— Újabb földrengés. Budapestről jelentik: A földrengéstani intézet tegnap este 11 órakor földrengést jelzett 1100 kilométer távolságról.

Nobile tábornok elindult az északi sarkra.

Stockholmból jelentik: Nobile tábornok tegnap startolt. Az Italia, Nobile tábornok lég-hajója ma este hat órakor Kerkona városa, fél nyolc órakor Oskarshamn, fél 10 órakor

Helsing, 11 órakor pedig Stockholm felett volt látható. A tábornok 45—50 óra alatt akar el-jutni a Spitzbergákra.

Kihirdették Neuman Dániel báró végrendeletét.

Az elhunyt gyermekeinek hagyományozta vagyonát. — Jelentős adományok különböző jótékonyokra

(Arad, május 3.) Ma mutatta be az aradi járásbírósnál dr. Issekutz István aradi ügy-véd, néhai báró Neuman Dánielnek végrende-letét és azt a törvény rendelkezéséhez képest Zih József táblabíró, a járásbírószág vezetője azonnal ki is hirdette. A végrendeletéről any-nyit sikerült megtudnunk, hogy az 1927. áp-rilis hó 28-án kelt, azon dr. Köpf János és dr. Issekutz István ügyvédek, Fuchs Ignác igaz-gató és Sándor Béla vannak tanukként aláír-va. A végrendelet az elhunyt gyermekei ja-vára tartalmaz intézkedéseket. Megemléke-

zeti azonban több intézményről és azokra vo-natkozólag végakarataiban különféle jóté-konycélú rendelkezés is foglaltatik. Többek között az aradi izraelita hitközségnek is jelen-tősebb összeget hagyományozott az elhunyt gyáros.

Érdekes, hogy a megboldogult végrende-lete 1927. április hó 28-án, tehát éppen egy év-vel a halála napja előtt kelt, illetve akkor lett kiállítva az aradi Neuman-család elhunyt ne-messzivű széniorjának végrendelete.

Erdélyi ifju tragikus öngyilkossága Pesten.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Egy Do-bány-uccai bérházban öngyilkosságot követett el egy előkelő erdélyi család sarja, mert nem tudott utlevelet szerezni. Kolozsna Berezsky Tibor, előkelő erdélyi szülők gyermeke, táv-

iratot kapott otthonról, amelyben értesítették, hogy atyja meghalt. Sirva panaszkolta el barát-jainak, hogy nem tud hazautazni, mert nem kap utlevelet. A vizsgálat adatai szerint ez vitte az öngyilkosságra.

— Bolsevik tüntetés a Dnyeszternél. Bu-curestiből jelentik: Május elsején a bolsevikiek a Dnyeszter balpartján a szokásos demonstrá-ciót rendezték Tighinával és Sorocaval szem-ben.

— Az aradi román kaszinó új vezetősége. Az aradi román kaszinó tegnap tartotta meg közgyűlését, amely Hargot György tör-vényszéki főelnököt választotta meg az el-hunyt Barbura Sever helyébe elnöknek. Alelnö-köknek újból Avramescu Vazul dr. és Serb Ti-vadar ezredet választották. A kaszinó tiszte-letbeli tagjai lettek dr. Comsa Gy. Gergely püspök, Iovanovici Antal tábornok, Georgescu János megyei prefektus, dr. Angel István pol-gármester és Filotti Zamfir rendőrprefektus. A régi igazgatósági tagok, nevezetesen dr. Marcus Mihály, dr. Mosu János, Petrescu Mik-lós és Mateescu István mellé a következőket választotta be új igazgatósági tagoknak a köz-gyűlés: Ghitta Agoston főügyész helyettes, Suciu Vazul felsőkereskedelmi iskolai igaz-gató, dr. Tamasdan Livius törvényszéki el-nök, dr. Robu János v. főpolgármester, dr. Stoinescu Sándor, dr. Popovici Sever és dr. Lutai Cornel ügyvédek és Vlad Sándor nyug-ezredes. A felügyelőbizottság tagjai lettek: Tatu János, Pacuraru Brutus kereskedelmi és iparkamarai főtitkár és Mircea Vazul. A köz-gyűlés a választásokkal megteremtett egy minden politikai és más ellentéteket áthidaló atmoszférájú kaszinót, ahol teljes harmóniá-ban élhet klubéletet Arad román uritársá-dalma.

— Munkásküldöttség Filotti rendőrprefektusnál. Ma délelőtt az összes aradi munkás szakcsoportok vezetői küldöttségileg jelentek meg Filotti Zamfir rendőrprefektus előtt és kérték, hogy a Munkásoththonban elhelyezett rendő- és csendőrkészültségeket vonja visz-sza a prefektus. Filotti prefektus a küldöttség-nek kijelentette, hogy ha csak további felsőbb intézkedés nem történik, úgy a készültségek május tizedikéig maradnak a Munkásoththon épületében.

— Meggyilkolt macedon vezér. Belgrád-ból jelentik: A Politika értesülése szerint Van-csev Mihajlovot, a macedon komité vezérét meggyilkolták. Hír szerint Protogero vezér parancsára tették el láb alól, mert Protogero féltékeny volt hatalmára.

— A fürdő-árak mérséklése. Bucurestiből jelentik: A kereskedelemügyi miniszter elren-delte, hogy a fürdőhelyeken az előző évi árak lesznek kötelezők. Ezzel szemben az eddig nyújtott előnyök érvénytelenek.

— Légberőpített aranyhányatelepek. New-Yorkból jelentik: A nicaraguai felkelők dina-mittal a levegőbe rőpítették a lalusi és bonan-zai aranybánya telepeket, amely amerikai állampolgárok tulajdonai, mert nem tudták meg-védelmezni azokat az előrenyomuló amerikai csapatok ellen.

— Esküvő. Réthfalvy Jenő miniszteri tanácsos április hó 30-án vezette oltárhoz Bu-dapestben a Ferencendiek Margit-köruti plé-bániatemplomában Terényi Irént. Tanuk-ként: dr. János Benedek egyetemi tanár és dr. Terényi Sándor kir. ügyész szerepeltek. Az egyházi szertartást P. Zadravacz Ist-ván püspök végezte, aki a házaspárhoz gyö-nyörű beszédet intézett, mely könnyekig meg-hatotta a templom közönségét. Az esküvőn megjelent a földművelésügyi minisztérium fo-galmazó személyzete dr. Mayer Károly ál-lamtitkár és dr. Grabovszky Miklós mi-niszteri tanácsos, az elnöki osztály főnöke, a számvetészség tisztikara, dr. Várad László min. tanácsos, számvetészségi igazgató, az Or-szágos Gazdasági Munkásbiztosító tisztikara pedig dr. Balogh Sándor h. államtitkár ve-zetése alatt. Az Orsz. Földbirtokrendező Bíró-ságot dr. Téry Tivadar igazságügyminiszteri tanácsos képviselte. A menyasszony erdélyi hozzátartozói közül megjelentek többek között a kis- és nagyborosnvai-harasztsói Bartha, a kövendi Nagy-, a Bottlik-, a szentkatol-nai Bánffy-családok tagjai.

— Aradi pékmester súlyos balesete. Su-lyos szerencsétlenség történt ma délután Ara-don, a viadukt közelében. Schütz József pék-mester kenverrel megrakott kocsiával a via-dukton akart áthaladni, amikor egy mozdony fűtőjétől lovai megvadtak. A két ló veszett vágatással ragadta el a kocsit, amely felfor-dult és a pékmester súlyos zúzódásokkal, esz-méletlenül maradt az ucca kövezetén. A men-tők beállították a közúti kórházba, ahol megál-lapították, hogy veszélyes külső és belső sé-rüléseket szenvedett.

— Eltűnt aradi inasgyerek. Pankovics Ferenc aradi iparos jelentést tett a rendőrség-nek, hogy Strada Blandusiei (Közép-ucca) 18. számú házban lévő műhelyéből Erneststein nevű tizenhat éves inasa eltávozott és többé nem tért vissza. Az eltűnt fiú felkutatására a rendőrség bevezette a nyomozást.

— Az erdélyi róm. kath. népszövetségnek ünnepi szentmise lesz folyó évi május hó 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az aradi Minorita templomban. Ezen szentmise folya-mán a népszövetségi jelvények buzdító sza-vak kíséretében megáldatnak. A róm. kath. népszövetség aradi tagozatának tagjai tartásuk lelkiismeretbeli köteletségüknek ezen szent-misén teljes számban megjelenni. Népszövet-ségi jelvények beszerezhetők az egyházi mű-kereskedésben. Felkérjük a népszövetség tag-jait, hogy esetleges lakásváltoztatásukat je-lentsék be az egyházi műkereskedésben. Az elnökség.

— Makulaturát és újságpapírt vesz Kerpel,

Póskaitást jelölés mel- Lovas Str. Otiz 111.
lett váltai (Hias-ucca).

— **Panasz az aradi ingyenfürdőre.** A következő panaszos levelet kaptuk: Az aradi Neptun-fürdő bérloinek és vendégeinek érdekében jó volna, ha a város vezetősége figyelembe venné sorainkat. Hamarosan bekövetkezik a fürdőszezon és bizony a város nem sok változást létesített a Neptun vendégeinek kényelmére. Ismerjük az indokokat, nem volt rá pénz. Múltanyolmánk is ezt a védekezést, ha nem tudnók, hogy esztétikai, kényelmi, de főleg egészségi szempontokat figyelembe véve, olyan változásokat is eszközölhetne a város érdekünkben, ami nem kerülne pénzbe. Ez pedig az, hogy még a fürdőszezon megnyitása előtt helyezze el az ingyenfürdőt arról a helyről, ahol az ezelőtti években volt, lehetőleg jóval feljebb, a Maros felsőbb folyásához, ahol még kényelmes strandot is kaphatnak az ingyen fürdőzők. Komoly és érthető magyarázata van ennek a kérdésnek. Az ingyenfürdő tulságosan közel van a Neptunhoz és az ott szórakozó, kissé fegyelmezetlen közönség mindenféle piszkot, szemetet, hulladékot beledobál a Marosba, amit a gyorsan sodró ár egyenesen a Neptun vendégei elé tálat. Ez az állapot kimondhatatlan sok fertőző betegség csiráját rejtj magában és már az egészségügyi hatóságoknak is intézkedniök kellett volna, hogy az ingyenfürdőt minél előbb eltávolítsák a Neptun közeléből. Abban a reményben, hogy levelünk a város vezetőségénél is meghallgatásra talál, maradunk tisztelettel: T ö b b f ü r d ő z ő.

— **A nyugdíjasok figyelmébe!** Felhívjuk nyugdíjas kartársaink figyelmét arra, hogy május 5-én és 7-én a pénzügyigazgatóságnál megkezdődik a nyugdíjak kifizetése. Ez alkalommal felhívjuk azokat a tagtársakat, akik tagdíjhátralékban vannak, ugyancsak azokat, akik be akarnak fizetni, hogy hozzájuk magukkal tagsági könyveiket. Mindazon nyugdíjasoknak, akik még nem iratkoztak be egyesületünkbe, rendelkezésükre áll pénztárosunk és ellenőrünk, akik megadják a szükséges felvilágosításokat. Felkérem még azon nyugdíjasokat, akik a nyugdíjkülönbözet őt százalékát még nem fizették be, szíveskedjenek ezen felhívásunknak eleget tenni. Az aradi Nyugdíj Egyesület mindannyiunkért dolgozik, tehát mindenkinek hozzá kell járulnia a költségekhez, hogy továbbra is sikerrel működhesünk. **A z e g y e s ü l e t v e z e t ő s é g e.**

— **A Keresztretjévenyűség** legújabb száma megjelent és mindenütt kapható.

— **Dr. Kabdebó** május hóban külföldön tartózkodik.

— **A Nyugat május 1-4 száma** közleményei sorát Gellért Oszkárnak „A Sikerhez” c. két költeményével nyitja meg. A szám két új, remek fejezetet ad Szergejev-Censzkij „Színváltozás” c. regényéből, amely Maxim Gorkij szerint „az utolsó 25 év orosz irodalmának legkimagaslóbb eseménye”. Füst Milán „Catullus” c. drámájának második felvonása, Laczkó Géza és Tersánszky J. Jenő novellái, Szép Ernő és Marconay Tibor versei teszik még a szám szépirodalmi tartalmát. Különös érdeklődésre tarthat számot Ignatusnak Dante Gabriel Rossetti centennáriuma iránt tanulmánya. A szám ára 60 lej. Negyedévi előfizetés 300 lej. Főbizománys: Pallas, Cluj, Str. I. Rău A. Kapható minden könyvkereskedésben.

Megkezdődött a tárgyalás Vörösmarty Margit meggyilkolásának ügyében.

Prágából jelentik: Óriási érdeklődés mellett kezdték meg a prágai esküdtbírószágon Vörösmarty Margit, a rejtélyes körülmények között meggyilkolt urileány ügyének tárgyalását. A bíróság először dr. Klepetar orvost hallgatta ki, aki jó ismerőse volt a meggyilkoltnak és a végzetes napon együtt látták vele. Az orvos tagadja, hogy tudomással bírta a gyilkosságról és visszautasítja azt a vádat, hogy abban részt vett volna. Sikorszki újságíró, aki a gyilkossággal van vádolva, előadja, hogy Vörösmarty Margittal együtt volt azon a napon, később elment és megfürdött a Vágban. Amikor visszatért, a leány már eltűnt. A bíróságnak semmiféle bizonyíték nem áll rendelkezésére a vádlottak bűnössége mellett. A nyomozás a Vág partján és a Tátrában nem vezetett eredményre. Sem bizonyítékokat nem sikerült szerezni, sem pedig nem találták meg a leány holttestét. A tárgyalás folyik.

TELEFON 70.

ERZÉKÉBET MOZGO

TELEFON 70.

Ma d. u. 5, 7, és 9 órákor utóljára

Heidelberg nem tudlak feledni

„Heidelbergben vesztettem el a szívemet” folytatása. — Erdélyben premier. — Enekkaral. — Nagy zenekaral. — Gyönyörű kiállítás. — 5 lejjel emelt helyárak. Holnaptól „Fehér rabszolganő” világszenzáció

Ausztria nem adja ki Kun Bélát.

Éhségstrájkjal fenyegetőzik a bolsevik vezér. — Szenzációs leleplezések Budapesten.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) Kun Béla ügyében rövidesen kitűzik a tárgyalást. Védője dr. Rosenfeld Kurt német birodalmiigazgatási képviselő ma Bécsbe érkezett és meglátogatta Kun Béla bécsi védőjevel dr. Dinghoffert igazságügyminisztert. Rosenfeld dr. — mint emlékeztetés — volt az, aki a Rákosi Mátyás per tárgyalása idején Budapestre utazott és végighallgatta a tárgyalást, mert — mint mondotta — ellenőrizni akarta a magyar bíróság pártatlanságát. A védő utalt arra, hogy 1919-ben is kiadatási kérelemmel fordultak a magyar hatóságok Ausztriához, akkor azonban elutasították. A helyzet most sem változott. A képviselő hangoztatta az igazságügyminiszter előtt, hogy a porosz belügyminiszter nem fog akadályt gördíteni annak útjába, hogy Kun Béla porosz területen utazhasson haza. Az osztrák kormány még nem foglalt állást a kiadatás ügyében, de valószínű, hogy nem ad helyt a magyar hatóságok kérelmének.

Kun Béla éhségstrájkjal fenyegetőzik.

A párisi lapok londoni jelentései szerint Kun Béla éhségstrájkjal fenyegetőzik, mert attól fél, hogy megmérgezik. A budapesti jelentések szerint tegnap három egyént tartóztattak le, akik Kun Béla agitátorai voltak. Ma újból kihallgatták őket, majd a mai délelőtti folyamán újabb előállítások történtek. Az előállítottakat szembesítik a tegnapi letartóztatottakkal. Schweinitzer rendőrtanácsos újra Bécsbe utazik, mert a budapesti rendőrség a házkutatások alkalmával szenzációs új adatokra bukkant, amelyekből kiderül, hogy Kun Béla már egy fél esztendő óta Bécsben tartózkodik. Az iratok a magyarországi agitáció részleteit is tartalmazzák és a rendőrtanácsos ezeket az iratokat a Bécsben lefoglaltakkal akarja összehasonlítani.

Illetékes körök véleménye szerint most már biztosra vehető, hogy az osztrák kormány nem adja ki Kun Bélát Magyarországnak, hanem a formalitások elintézése után, úgy, mint hét év előtt, újból Oroszországba toloncolja. — Tekintettel azonban arra, hogy Német- és Lengyelországgal előreláthatólag nem engedik át Kun Bélát területükön, felmerült az a gondolat, hogy a volt magyarországi diktátort repülőgépen szállítják Oroszországba. A moszkvai kormány bécsi követségét állítólag már értesítette, hogy hajlandó Kun Béláért repülőgépet küldeni Bécsbe.

Hazaárulási vád Kun Béla miatt.

A császárhű néppárt vezére, Wolff Gusztáv ezredes ellen Kun Béla miatt egyébként ma az államügyészség újabb hazaárulási vádat emelt, mivel tegnap röpcédulákat osztogatott, amely nyílt levelet tartalmazott a magyar követséghez. A levélben az osztrák monarchis tavezér arra kérte a magyar követséget, hogy hasson oda a magyar kormánynál, hogy abban az esetben, ha az osztrák kormány Kun Bélát május 5-ig nem szorgálatná ki Magyarországnak, a magyar kormány szakítsa meg a diplomáciai viszonyt Ausztriával és retorzióként a magyar hadsereg vonuljon be Ausztriába és szállja meg egész Burgenlandot, valamint Bécsu helyt. Mivel ez már a harmadik hazaárulási per, amelyet az államügyészség Wolff ezredes ellen indít, nincsen kizárva, hogy az osztrák monarchisták vezérét már a napokban letartóztatásba helyezik.

Az előkelő villa különös lakója.

A nyomozás érdekes részleteket derít fel Kun Béla bécsi tartózkodásából. Megállapítást nyert ugyanis, hogy Bécs egyik legkedvesebb külvárosának, Unter St. Veitnek egyik előkelő villájában rejtőzködött heteken át Kun Béla. Wagner mérnöként volt bejelentve, igen viszszavonultan élt, úgy, hogy a többi lakóknak fel sem tűnt a háztulajdonosnő új bérlője.

Kun Béla január utolsó napjaiban költözött be a lakásba és aznap a házmester mondta

mindössze két kezibőröndöt hozott magával. Az új lakóban, aki hosszú bajuszt viselt, senki sem gyanította a szomorú emlékeztető magyar országi proletárdiktatura egykori vezérét. — Minden hónap elsején pontosan megfizette szobájának bérét, 70 schillinget. A házban senki sem beszélt és senkinek sem köszönt. Reggel 8 órákor kelt fel naponta, gyorsan megreggelizett és 9 órákor távozott. Késő este tért haza, gyakran autón.

Mivel megtörtént az is, hogy a mogorva lakó éjjelre is kimaradt, a háziasszony nem nyugtalankodott, amikor azért nem tért haza, mivel az elmúlt csütörtökön letartóztatták. — Csak másnap értesült róla a defektívektől, kik kijöttek házkutatást tartani, azonban a lakásban semmit sem találtak, mivel Kun Béla egész postáját irodájába, az Aradi Közlöny előző tudósításaiban már említett Mayerhofer-céghez irányította.

Letartóztatták Lukács György volt népbiztost.

Ma délelőtti letartóztatták Lukács György volt népbiztost. Önmaga jelent meg a bécsi rendőrségen, mert megtudta, hogy távollétében keresték. A letartóztatás oka az, hogy a Kun Béla ügyében lefoglalt iratokból kiténik, hogy Lukács részt vett az újabb kommunista szervezkedésben. Titkos szövetkezésért indították meg ellene az eljárást.

Lukács Györgynek Bécsben előkelő lakása van és feleségével úri életmódot folytat. Különböző kommunista lapnak munkatársa. Kihallgatása alkalmával minden kérdésre megtagadta a választ. Átszállították az országos törvényszékre. Hír szerint a magyar büntető-törvényszék megkeresését, Kun Béla kiadatási ügyében soron kívül tárgyalják és a határozatot azonnal felterjesztik az országos főtörvényszékhez. Kun védőinek szabadlábra helyezés iránti kérelmét ma elutasították.

Anyák napja Aradon.

A rendező-bizottság megállapította az ünnepi programot.

(Arad, május 3.) Az aradi Anyák-napiát rendező bizottság ma délután ülést tartott az aradi városházán. Az ülésen, amelyet báró Popp Aurélné kezdeményezett, dr. Angel István polgármester is megjelent. Megállapodtak abban, hogy az Anyák napját május 13-án rendezik meg, a külföldi, nyugati országok mintájára. Előttevaló napon az összes iskolákban felhívják a fiugyermekeket, hogy május 13-ára lepjék meg néhány szál virággal édesanyjukat, a leányokat pedig arra, hogy mentesítsék ezen a napon édesanyjukat a háztartási gondoktól. Május 12-én este a Minoria Kulturházban, 13-án pedig az aradi Kulturpalotában tartanak diszelsodást. Vasárnap az összes iskolákban iskolai-ünnepélyek lesznek, amelyeken a gyermekeket az anyák iránti tiszteletre fogják serkenteni. A templomokban pedig gyűjtést rendeznek, amelynek a jövedelméből az Öregek Otthonában, Szeretők házában és a többi jótékonyági intézményben lakó anyákat lepik meg ajándékkal. Az ünnepélyen az anyakultusz felvirágozását propagálják s azokat, akiknek édesanyjuk meghalt, arra fogják felkérni, hogy ezen a napon helyezzenek a sirhantra néhány virágot. Az Anyák napja előkészítésére szűkebbkörű bizottságot küldöttek ki, amelynek tagjai: Angel István dr. polgármester elnök, báró Popp Aurélné, Paunescu Lucy ezredesné, dr. Bogdán Virgílné, Bogdán Tullia, Dein Paula, Crisan Ascaniu és Popa Constantin kulturtanácsos.

— **Tárgyalják Madzsar József bűnügyét.** Budapestről táviratozzák: A bűnvádi tanács előtt ma folytatott Madzsar József bűnügyének tárgyalását. A védő indítványára a bíróság elrendelte a Kuria ítéletének ismertetését, amely csupán vétségben és nem büntetben mondotta ki bűnösnek a vádlottat. A bíróság a tárgyalást elhalasztotta.

Ha a regáti jogot szembeállítják Erdélylyel.

Még mindig erőteljesek a hullámverések az aradi járásbíróság állásfoglalásaa körül. — Az aradi törvényszék döntése az első lakásfelbontás ügyében.

(Arad, május 3.) Érdekelte körökben — különösen a járásbíróság tegnapi ismeretes és nagy feltűnést keltett állásfoglalása után — érthető az érdeklődés aziránt, vajon a kilakoltatások, illetve a megfélebbezett kilakoltatási végzések ügyében, az aradi törvényszék milyen álláspontot foglal el. Mint már mai számunkban előre jeleztük, az első ilyen felbontás ügyével ma foglalkozott a törvényszék dr. Fikler-tanácsa s a mára kitűzött Tompos Ella volt aradi színésznő felbontási ügyében hozott döntésével igen érdekes megvilágításba helyezte a kilakoltatási kérdés teljes jogi komplexumát. A tanács ugyanis a a Cudalbu-féle törvény 36-ik szakaszának második bekezdése értelmében arra az álláspontra helyezkedett, hogy csak az a lakó lakoltatható ki, aki ellen a járásbíróság — az új lakbérleti törvény vonatkozó utasításának figyelembevételével, — legkésőbb március 20-ig jogerős kilakoltatási végzést hozott. Vagyis, ha az illető alperes a járásbíróság határozata ellen felbontást jelentett be, miután az elsőfokú ítélet ezáltal nem emelkedett jogerőre, a kilakoltatási elrendelésének nincs helye s ezért keresetével el is utasította a felperes háztulajdonost és — ez esetben — Tompos Ellát továbbra is meghagyta lakásában. A járásbíróság ismeretes elvi döntésére vonatkozólag különben munkatársunk ma ismételtén felkereste Zih József táblabíró, az aradi járásbíróság vezetőjét, aki a kérdésben kijelentette, hogy a bírói értekezlet a két törvény egybehangzó utasításai alapján helyezkedett ismeretes álláspontjára. Az ítéletek meghozásánál ugyanis egészen más volt a helyzet, akkor még kilakoltatási határozatot kellett hozni a törvény rendelkezése szerint, de lényeges változás állott be az új lakbérleti törvény következtében és jogi felfogás szerint másként elbírálni a kérdést nem lehet, mint ahogy azt a bírói értekezlet tette.

A kérdéssel kapcsolatban egyébként alább közöljük dr. Székely Aladár aradi ügyvéd igen érdekes jogi véleményét, aki — mint a lakbértörvény egyik legalaposabb ismerője — az alábbiakban ismerteti a jelenlegi helyzetet és a különféle rendelkezések és magyarázások nyomán támadt zavaros állapotot:

— Sok kellemetlenségnek az okozója volt és lehet még a jövőben is az, hogy az erdélyi és regáti törvényeket egymás ellen igyekeznek kiélezní. Nagyromániában öt különböző jogterület került egy jogar alá, öt különböző jogrendszerrel, amelyeket eddig még egyesíteni (unifikálni) nem lehetett. Addig, amíg a Romániában létező jogrendszerek még nem szűnnek, addig azt, ami például az erdélyi törvények szerint jogszerűen és törvényesen történt meg, nem lehet az aradiaknak regáti szemüvegen át nézve, mint érvénytelenít feltüntetni. Barbura Sever dr., az aradi törvényszék nemrégiben elhunyt főelnöke igen helyesen mutatott rá arra, hogy a regáti törvények nem akarják minden esetben az erdélyi törvényeket és egyéb jogszabályokat félre tenni. Csak a látszat ez: de valójában a törvényhozás célja az, hogy kielégítő jogszabályokat adjon az országnak. Igen jó példa erre a Cudalbu-féle törvény értelmében az 1927. május—novemberi félévi házbér még nem fizetésének kérdése. Barbura dr. ekkor a Cudalbu-féle lakástörvénnyel ellentétben kimondotta vagy 15—20 esetben, illetve minden ilyen ügyben, amely eléje került, hogy a regáti félévi bérfizetési határidő az aradvárosi szabályrendelettel ellentétben áll s ezért Aradon továbbra is negyedévi és havi részletekben fizetendő a házbér, nem pedig félévenként előre. Természetesen a regáti törvénynek megfelelő bérfizetés elmulasztása miatt senkit nem is lehetett kilakoltatni.

— Most ugylátszik megfordítva áll a helyzet: most a kilakoltatásokat, amelyek az erdélyi törvények szerint jogerősek, a regáti törvény alkalmazásával kívánják megtagadni. Ez azonban téves felfogás. A semmitőszék II.

osztálya, amely tulajdonképpen erdélyi ügyekkel foglalkozik, számtalan esetben kimondotta már, hogy az erdélyi törvényeket a maguk teljességében kell alkalmazni. Az erdélyi polgári perrendtartás ismeri a bírói és közjegyzői lakbér-felmondások intézményét s azokat a jogerős bírói ítélet erejével ruházza fel. Van-e egy szó is azonban arról az 1928. évi lakbértörvényben, hogy a bírói és közjegyzői felmondások eltöröltetnek? Erről egy szó sincs a törvényben. Van a perjónak egy nemzetközi szabálya, amely szerint, ahol az történt és azon időpont szerint, amelyben azt teljesítették, hozandó az ítélet. Az 1927. november havában, vagy az új törvény meghozásáig jogerőre emelkedett bírói felmondásokról és ítéletekről lehet-e utólag megállapítani, hogy azok érvénytelenek, mikor az új törvény ezekről említést nem tesz s amikor ezek egyébként törvényesen folytak le? A jogerős felmondások végrehajtásának megtagadása rendkívül meggyöngytené a közönségben a jogerős bírói határozatokba vetett hitet és bizalmat. Az új törvény igen bölcsen, nem is bírói ítéletekről, hanem csak „bírói határozatokról“ beszél s nem is kíván azokhoz kézbesítést csak kihirdetést. A bírák nem is rendelkezhetek az ítéletek kézbesítésével, mert ezt nem tartották szükségesnek. A folyamat nem folytatható visszafelé: a bíróság sem mond-

hatja ki utólag a jogerős bírói felmondások érvénytelenségét, különösen akkor nem, amikor a polgári perrendtartás még azt is kimondja, hogy a jogerős lakás-felmondások ügyében még perújításnak sincs helye. Am hagyjuk a jogi kérdéseket, majd megadja ezekre a választ a törvényszék, vagy a semmitőszék. Csak még egy kérdést tisztázzunk: mi történik azokkal a lakókkal, akiknek ki kell menniök a lakásból, mert a bíróság kilakoltatásukat jogerősnek mondotta ki, de akik a új lakásba beköltözni nem tudnak, mert a másik lakó, akinek helyébe kellene költözni, nem hajlandó elhagyni a lakást, de még csak nem is lakoltatják ki?

A rekviráló-bizottság vagy 3—400 lakbérleti kérvényt hagyott jóvá s megfeszítet: erővel dolgozott, hogy a kisebb bérlők szerződéseit jóváhagyja. Most mindez hiábavalónak bizonyult, mert a lakó új lakásba esetleg csak 5—6 hét múlva költözhet be, amíg neki netán nyomban ki kell költöznie. A lakók elhelyezkedési lehetőségei szempontjából tehát sokkal jobb volna, ha az általános költözködések most történnének meg egyszerre, mint később, amikor már nem lesz annyi üres lakás. S hogy képzelik el egyesek azt, hogy a bérlő más lakásba költözhessen be, mint a melyre az ő szerződése szó, s mint amelyet részére a rekviráló-bizottság kiadott? Bizonyos, hogy a felső bíróságok, amelyek az erdélyi törvényeket érvényeseknek ismerik el s azokat eddig pontosan alkalmazták, ezuttal sem fognak kivételt tenni, vajon a bírói és közjegyzői felmondások tényleg érvénytelenek-e, avagy csak a különféle magyarázások okozta a mai általános tájékozatlanságot.

Nagy változások a francia kormányban.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) A Gaulois szerint Herriot és Perrier minisztereknek ki kell válniök a kormányból, mert a választások alatt Poincaréval ellentétes nézeteket vallottak. Ezenkívül Herriotnak tulajdonítják az el-

százi kérdés elfajulását is. A New-York Herald értesülése szerint viszont a győzelmet aratott jobboldaliak kívánják a baloldali miniszterek lemondását, nevezetesen Sarrautét, Painlevé-ét, Herriotét és Perrierét.

Megszűn'etik a maximális árakat Aradon.

Dirlea tanácsos javaslata. Szombaton még ülésezik a maximálóbizottság.

(Arad, május 3.) Érdekes javaslatot terjesztett ma Dirlea Vazul gazdasági tanácsos a város vezetősége elé. A tanácsos, aki egyszersmind a maximálóbizottság referense is, beadványában annak szükségét hangoztatja, hogy Aradon teljesen szüntessék meg az ármaximalizálást. Indokolásul felhívja azt, hogy más városokban, így Timisoarán is, megszüntették ennek a bizottságnak a működését, ami az egészséges verseny következtében végeredményben az árak csökkentését idézte elő. Ezért javasolja, hogy próbaképpen Aradon is szüntessék meg néhány hónapra a maximálásokat és csak abban az esetben, ha ehhez az intézkedéshez fűzött remények nem válnak be, kezdjék újból az árak hivatalos megállapítását. Dirlea Vazul véleménye szerint azonban Aradon is eredményre fog vezetni az új rendszer és ha egy-két napon, vagy héten keresztül emelkedni is fognak az árak, később azonban kifejlődik az egészséges verseny és a je-

lenlegi áraknál feltétlenül olcsóbban lehet majd vásárolni. Az állandó válaszmány legközelebbi ülésén foglalkozik a javaslattal.

A javaslattól függetlenül azonban a május havi maximálásokat még megtartják. A város vezetősége szombatra tűzte ki a havi ülést, amelyre eddig is több kérvény érkezett be. A malomszindikátus a lisztárak emelését kéri, azon a címen, hogy a buzaárak is emelkedtek, a husiparosok szintén emelési kérelemmel állanak elő és az egyes fajtájú husoknál többlejes emelést kérnek a bizottságtól. A tejcsarnokok tulajdonosai a nyári tejárak életbe léptetése ellen lépnek fel és beadványukban elmondják, hogy a rossz legelők következtében drágult a tej, úgy, hogy a szokásos nyári árszállításnak nem lenne indokolt alapja s ennek következtében kéri a jelenlegi árak meghagyását. A kérvények felett szombaton dönt az illetékes bizottság.

Vesztegetéssel vádolt aradi nagyvállalkozó.

Letartóztatták az aradi Dacia szállítási vállalat társtulajdonosát, de az ügyészség szabadon engedte.

(Arad, május 3.) Az aradi államrendőrség ma letartóztatta és az aradi ügyészségre kísért be Soltész József szállítási vállalkozót, az aradi Dacia szállítási vállalat társtulajdonosát. Soltész ellen Mangra Vazul aradi rendőrkomiszár feljelentésére indult meg a vizsgálat, aki azzal vádolta meg a vállalkozót, hogy 5000 lejtel meg akarta őt vesztegetni. A rendőrtiszt a maga feljelentésében úgy adja elő az esetet, hogy a Dacia-vállalat egy peres dolgában, illetőleg egy az aradi rendőrséghez került feljelentés ügyében idézte meg Soltész Józsefet, aki aztán a kihallgatás során — legalább is a feljelentés szerint — meg akarta vesztegetni a rendőrtisztet és 5000 lejtel ajánlott fel a komiszárnak, ha az ügyet az ő javára előnyösen intézi el.

Soltész a rendőrségről nyomban az aradi ügyészségre kísérték át. A vállalkozó az ügyészségen erőteljesen tiltakozott a megvesztegetés vádjá ellen és azt erősítette, hogy a kérdéses 5000 lejtel minden ellenszolgáltatás nélkül, kölcsönképpen adta át Mangráknak, a rendőrtiszt saját kérésére. Soltész a vesztegetési vád tarthatatlanságát azzal is bizonyítani kívánta, hogy az ötezer lejtel, — amely két darab ezresből és harminc darab százasból állt — leolvasása, illetve átadása nyitott ablakok mellett történt, tehát csak a látszata sem állhatott fenn az állítólagos vesztegetésnek. A kihallgatás után az ügyészség — elfogadva a vállalkozó által felhozottakat. — Soltész Józsefet nyomban szabadon bocsátotta.

— Kommunisták bűnügyének főtárgyalása Budapesten. Budapestről táviratozzák: Ma délelőtt kezdte meg a tábla Szántó Zoltán volt népbiztos és ötvenöt társának bűnügyi főtárgyalását. A mai nap az iratok ismertetésével telt el. A tárgyaláson nagy rendőri készenlét volt jelen, azonban érdeklődés nélkül folyt le.

INGYEN AD minden felvételhez egy művészi kivitelű nagytáblát és egy zsebtükröt, saját arcképével **Stojkovits és Békés** P. Avram Iancu (Szabadság-tér)

Közgazdaság.

Zürichben 3.22 a lej.

Helyi valutaárak. (Május hó 3.)
Kifizetések: Berlin 39.50, Newyork 164.75, London 806, Páris 6.50, Milánó 8.73, Prága 4.89.50, Budapest 28.85, Zágráb 2.91.50, Bécs 23.12, Zürich 31.80. — **Áru:** Márka 39. dollár 164, angol font 800, francia frank 6.60, olasz líra 8.80, cseh korona 4.85, pengő 28.90, dinár 2.90, osztrák schilling 23.30, svájci frank 31.50. — **Pénz:** Márka 38.50, dollár 163, angol font 795, francia frank 6.40, olasz líra 8.60, cseh korona 4.80, pengő 28.70, dinár 2.85, osztrák schilling 23.10, svájci frank 31. — **Árnyzat:** tartott.

Zürichi tőzsdényítés. (Május hó 3.)
 Berlin 124.12.50, Amsterdam 209.30, Newyork 518.95, London 2532.12.50, Páris 20.42, Milánó 27.33, Prága 15.38, Budapest 90.67, Belgrád 9.13.25, **Bucuresti** 3.22, Varsó 58.20, Bécs 73.05.

Zürichi tőzsdézárás. (Május hó 3.)
 Berlin 124.12.50, Amsterdam 209.30, Newyork 518.95, London 2532.12.50, Páris 20.42, Milánó 27.33, Prága 15.38, Budapest 90.67, Belgrád 9.13.25, **Bucuresti** 3.22, Varsó 58.20, Bécs 73.05.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Május hó 3.)
Devizák: Páris 6.39, Berlin 38.90, London 790, Newyork 162.25, Milánó 8.56, Zürich 31.25, Bécs 22.95, Prága 4.81, Budapest 28.40. — **Valuták:** Napoléon 6.36, márka 38.40, léva 1.18, török líra 0.82, angol font 798, francia frank 6.50, svájci frank 31.50, olasz líra 8.65, krachma 2.10, dinár 2.87, dollár 162, lengyel zloty 18.40, osztrák schilling 23, pengő 28.80, cseh korona 4.82.

= **A lej stabilizálása.** Párisból jelentik: Jólétesült körök szerint Moreaunak, a Francia Bank kormányzójának németországi utazása a lej stabilizálásával kapcsolatos kérdések megvizsgálását célozza.

= **Uj CFR-igazgató.** Bucurestiből jelentik: A közlekedésügyi miniszter Constantin Busuioc mérnököt az államvasutak forgalmi osztályának igazgatójává nevezte ki.

Kéveset futott és jó állapotban levő használt autók különböző nagyságokban eladó.
Edmund Molnár
 Arad, Strada Alexandri 6.

= Amint értesülünk, a cluji Viitorul hozománysegélyző betéti társaság, a hasonló nevű brailai hozománysegélyző biztosító társasággal való felcserélhetőségnek elkerülése végett és azon célból, hogy üzletkörükbé más biztosítási ágazatokat is felvenni óhajtanak, a cluji törvényszék 1928. április hó 6-án kelt F. 188—1928—2. Fióki 1378. számú végzésével „Standard” biztosító társaság Cluj, névre változtatta át és általános biztosítási feltételeit olyképp módosította, hogy a köz érdekét még jobban szolgálhassák. Az intézet aradi kerületi vezérképviselte, Strada Bratianu (Weitzer-ucca) 2—4., I. emelet alatt működik.

= **Érdekes fizetésképtelenség a bucuresti-i piacon.** A bucuresti-i Kligmann & Stolier közkereseti társaság hathónapos moratóriumot kért az ifjovi törvényszéken. A cég igen érdekes körülmények miatt került fizetésképtelenségbe. Három hónappal ezelőtt egy 4 millió 140 ezer lejes váltót adott az E. L. Pogoroff-cégnek és a Postavarul S. A. postógyárnak fedezetül olyan áru, amelyet nem kapott meg. A váltót a Pogoroff-cégnek kellett volna lejáratkor kifizetnie, de a cég időközben maga is moratóriumot kért, miután a váltót a Postavarul utján leszámítottatta. Tekintettel arra, hogy azóta a Postavarul is moratóriumban van, a követelést nincs kin behajtani és ezért a kibocsátó Kligmann & Stolier-cég kéri fogja a váltók megsemmisítését. A cég egyébként ettől a különös váltótól eltekintve aktív, mert tényleges vagyona 3 millió 157.000 lej, míg a passzívai csak 2 millió 670.800 lejt tesznek ki.

= **Középeurópa gazdasági konferenciája.** Bécsből jelentik: Ma megkezdődött Bécsben a középeurópai államok kiküldötteinek és a Dunamenti városok polgármestereinek negyedik gazdasági konferenciája, amely három napig tart és amelyen Középeurópa gazdasági kérdéseit tárgyalják meg.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

NYILATKOZAT.

Egyik aradi napilap április hó 25-iki számában „Hogyan garázdálkodik iskolájában a szerb tanító?” címmel személyem ellen intézett durva támadásokkal kapcsolatban, miután az abban foglalt rosszhiszemű állítások közönséges rágalmazást tartalmaznak úgy saját személyemre, mint a felettes iskolai hatóságokra nézve, a sajtó útján elkövetett rágalmazás vétsége miatt a bünvádi eljárást folyamatba tettem. Miután ezen bűncselekmény személyem és az iskolai hatóságok meghurcolása céljából lett sajtó útján a névtelen szerző által elkövetve, az a rágalmazás vétségének minősített eset képezi és ennek folytán elkövetése a törvény szerint fokozottan büntetett.

Milankovics György,
 aradi szerb iskola igazgató-tanítója.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. vásárló közönség szíves tudomására hozni, hogy **Gunyev Tivadar-ósgból kiléptem** s a mai napon üzletemet

Str. Metlanu (Forrai-u.) 8. szám alatt megnyitottam.

Ezúton kérem ismerőseimet és a vásárló közönséget, hogy továbbra is pártfogolni szíveskedjenek.

Teljes tisztelettel

Markovics Lajos

szabókellékek, rövid és kötöttáru üzlet
 Str. Metlanu (Forrai-u.) 8.
 Friedmann J. József-ház.

2493

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **virágüzletemet az Aradi Közlönnyel szemben, a Bul. Reg. Ferdinand 5. sz. alatt megnyitottam**, ahol elsőrendű kivitelű oszlokokat, kosarakat, koszorúkat a legszebb virágokból a legutányosabb áron készítek.

Szíves pártfogást kér:

2505

Scharm Mária virágkereskedő.

Ida-Salon áthelyezte szalonját

Str. Bucur (Eötvös-ucca 15—17., alá I. em.

2465

Özv. Brüll Józsefné szül. Berkovits Anna mélységes fájdalommal tudatja, hogy szeretett férje

Brüll József

Seldner Bernát és fia cég főkönyvelője

április hó 29-én, életének 33-ik és boldog házasságának 8-ik hónapjában rövid szenvedés után Budapesten elhunyt.

Áldás és béke drága poraira.

Brád, 1928. május hó 2.

2479

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen gyermekemnek

Özv. Spuller Józsefnénak

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, csokrot helyeztek, részvétlátogatásukkal felkerestek, ezúton mondok köszönetet.

2494

Özv. Pollák Mórné.

Felelős szerkesztő: **RÉTHY JÓZSEF.**

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Értesítés!

A n. é. hölgyközönség szíves tudomására adom, hogy:

női ruhakészítési szalonomat május 1-től az új Nemes-házba

További szíves pártfogást kér:

Noszkay Károly

MINERVA

hiteltudósítási, hirdetési és fordítási iroda Arad, Bul. Regina Maria 10. (Vármegyeházaival szemben.)

Minden megbízást gyorsan és megbízhatóan elintézek. Levelezők az ország minden részében. Elsőrendű külföldi összeköttetés. 2496

Eladó:

Vil-es típusu **Steyer** és egy 24—30-as **Waff** luxus autó kitűnő állapotban.

Sándor-garage

Arad, Str. Ghiba Birta 42. (Varjasey I.-u.)

Bankkölesönöket

aradi házakra és környékbeli földekre **olcsó kamattal**, betáblázás mellett, azonnal folyósítotok.

HAASZ ALBERT iroda Arad, Str. Eminescu. (Deák Ferenc-ucca) 12. szám.

Képek keretek

villanyerőre berendezett speciális képek keretező műhely. Oval, kerek és blonder keretek minden méretekben és kivitelben.

Freiman József Arad, Str. Bratianu 9.

Autósok! Motorkerékpárosok! Soffőrök!

Benzinkut Chişineu-criş-en (Kisjenőn)

(fél uton Arad-Oradea között)

MESSER LIPÓT és FIA

Rba. 1588/a—

Chişineu-criş (Kisjenő).

10502

Benzin, kenőolajok és zsírok állandóan kaphatók!

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

A régi jó-
hírnevű **Janka-gyógyszertár**

Arad, Bulev. Regele
Ferdinand 25. (Boros
Béni-tér) bérlője:

Molnár László

gyógyszerész. Gyógyezések, gyógyszer-
különlegességek, kötszerek, sebészeti
cikk, pipere cikkek, parfümök.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ká-
vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal
fenn tartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely ere-
deti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig
veszünk fel. Csak válaszhelyezéssel ellátott kérészközlésre válaszolunk. Aján-
latok, jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A
kiadóhivatali telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a ki-
adóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Sajtírók figyelmébe!!

A legkisebb díj a szövegi tejlát-
vát készíti. Híreket, nem romló
képmény. **EGGER & Co. R-T.**
vegyészeti gyár, C. u. Ugyanott
kapható a Sajtírók kézikönyve
20 lej előzetes beküldés ellenében.

DRÁGASÁGOM! Kérdésedre levélben
válaszolok. Csókolom forró szád és ara-
nyos kacsoját. 2488

AKALMAZÁS.

GYAKORLOTT varróné, azonnal
felvétetnek. Mencia, Bul. Reg. Ferdinand
No. 40.

CUKRÁSZSEGÉD, közpompás, állan-
dó kondíció, mielőbbi belépésre kereste-
tik. Antonovits cukrászda. Temesvár-
gyárvaros. 2425

CIPÉSEKNEL jól bevezetett helyi kép-
viselő kerestetik Aradon. — Ajánlatok
„Bör” jelige alatt az Aradi Közlöny ki-
adójába kértnek. 2451

SZAKÁCSNŐ ki jól főz regátisan és
szobaleány jó fizetéssel felvétetik. Str.
Capitan Ignat (Kapa-u.) 10. 2460

BUCÁTAREASÁ buná caut. Directorul
abatorului la abator.

JÓCSALÁDBOL, házias leány üzleti ki-
szolgálónak felvétetik Wild cukrász-
dában. 2492

SUCHS per sofort intelligente DEUTSCHE
ERZIEHERIN zu einem 12 jährigen
Mädchen. Dr. Székely L. Arad, Piata
Luther 1. 2497

JOBBI leány mindeneknek ajánlkozok
15-ikére. Cimeket az Aradi Közlöny ki-
adójába, kér. 2498

PORTASNAK keres gyárvalalat nyug-
díjas egyént. Ajánlatokat „Portás” jel-
igére Rudolf Mosse hirdetőbe kérünk.
10502

PERFEKT szobalányt jó bizonyítványok
kal felvesz Rác Gyula, Str. Ghiba Birta
22. szám. 2504

GEP- és kézi varrónékat jó fizetéssel
felvesz az Aradi Kötő- és Kötőszövő-
gyár r. t. 2503

LAKÁS.

KIADÓ egy és kétszobás lakás azonnal.
Ertekezés Str. Consistoriului 29. 2490

KIADÓ olcsón, azonnal elfoglalható két
szoba, előszobás lakás. Sága. Str. Serä-
toarei (Csaba) 32. 2485

KERESEK hárbe azonnal beköltözhető
kisebb magánházat, esetleg egy vagy
két szobás lakást. Komlóssy. Teleki-u. 29.
2499

A főtéren

két udvari szobából álló, mű-
helynek, szalonnak vagy irodának
alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

VENDÉGLŐSÖKNEK olcsó papírszal-
véta Sándor Ferencnél megyeházzal
szemben.

GYÖNYÖRŰ VITRINEK, belyeggyűj-
temény, faragott diófa ebédlő, intarziás fo-
telek és székek, antik comodok, porcel-
lánok, szőnyegek, aranyozott konsol, fa-
ragott szalónok, antik lámpák, divánok,
divánpárnák, asztalok, ebédlőszékek,
szekrények, 7 fiókos szekrény, antik
órák, antik ágyak, függönyök, íróasztal-
ok, fali etazserok, bőrönd, zongorák,
rézárnyak, bőrgarnitúrák, skunks boa stb.
eladók. Salgó né bizományi üzlet, Strada
Horia 1. Neuman-palota. 1000

ELADÓ 8 HP. Máv. eredeti egyéves, új
szekrényrel és egy 6 HP. sima első ma-
gyar garnitúra kedvezményes fizetéssel.
Kabát testvérek, Rovine (M.-Pécska)
„Templom-uca 155. 2487

SPITZ him és farkas szuka, mindkettő
elsőrendű, olcsón eladó. Wéber, Tramvai.
2496

ELADÓ egy füstölt tölgy modern ebédlő.
Dietrich A., Str. Cantacuzino 38.

MODERN komplett kőcs hálószoba, an-
tik feiler faragott székek, gyermekágy,
festmények eladók. Bulv. Regele Ferdin-
and 38. 2502

ANTIK ÉS MODERN butorokat, műtár-
gyakat, antik poharakat, márkás porcel-
lánokat, antik sálakat, használt butor-
kat, szőnyeget, szervizeket, férfi ru-
hákat, fehérneműket stb. bizománvba
veszek, azok magas ártan való gyors
eladásáról gondoskodom. Salgó né. Str.
Horia (Széchenyi-u.) Neuman palota.
1000

MACULATURA PAPIR 5 kg gross csoma-
gokban kapnát az Aradi Közlöny ki-
adójában. 500

ÜZLETEK.

FORGALMI centrumban, főpostával
szemben üzlet kiadó. Ertekezés Str. Con-
sistoriului 29. 2484

AUTÓ GARAGE villanyvilágítással, fű-
téssel, kocsinoshellyel, vízvezetékekkel
kiadó. Str. Sarmisegethuza (Aranykő-
ucca) 32. szám. 2486

Muzsai József

Arad, a színházzal szemben,

Tavaszi árjegyzéke:

	LEJ:
Tavaszi divatöltöny	1600
Tiszta gyapjúöltöny	2450
Covercoat divatöltöny	3150
Felöltő tavaszi	1950
Divat-ulster	2350
Covercoat ulster v. raglán	3500
Fregoli-kabát	2100
Gummikabát	860
Iskolaöltöny előírás sze- rint	1600

Divatszabóság! 178

Nagy postó raktár!

Legolcsóbb villamosvilágítási, csengő és telefonberen-
dezési vállalat. :: Ideál és Rex kerékpárok legolcsóbban

Varga és Rosenfeld csillárraktár Arad, Bul. Re-
gina Maria 12.

MEGHIVÓ

a 19-ik osztrák állami osztálysorsjátékra
A világ legjobb és legkedvezőbb sorsjátéka!

Miért?

Mert

kis rizikóval, nagy esélyei vannak.

Miért?

Mert

egyetlenegy sorsjeggyel nyerhet szerencsés
esetben 750.000 Schillinget vagyis 18 millió lej

Miért?

Mert

csak száz ezer sorsjegy lesz kibocsátva és ezek
közül 50.000 nyereménnyel sorsolattik ki,
tehát a sorsjegyek fele. :: Köztük S 500.000 =
Lej 12 millió, S 250.000 = Lej 6 millió, S
100.000 = Lej 2 1/2 millió, S 75.000 = Lej 1 1/2
millió, S 60.000, S 50.000 stb. nyeremény.

Miért?

Mert

a nyeremények készpénzben, min-
den levonás nélkül kivonatra bár-
mely valutában, napi áron, azonnal ki lesz
nek fizetve.

Az össznyeremények értéke

10.640.000 Schilling vagyis kb. 260 millió Lej

Rendeljen azonnal!

az alábbi rendelőlapon a közismerten szerencsés cégnél

Glücksfirma Schwalm & Comp.

Wien, I., Reichsratsstrasse 11/2.

A rendelt sorsjegyek diszkrétul lesznek szállítva.

A készlet kicsiny. A kereslet igen nagy!

Az első osztály huzása 1928. június hó 14-15.

Sorsjegyárak:

Egész S 32 = Lej 800 Fél S 16 = Lej 400 Negyed S 8 = Lej 200

Nyolcad S 4 = Lej 100.

Fizetendő a sorsjegy kézhezvétele után.

Szerencse fel! Rendelő lap. Szerencse fel!

Itt kívágni és zárt borítékban beküldeni!

Vulvított rendelek a 19-ik állami osztrák osztálysorsjátékra

.....drb. Egész sorsjegyet á Lej 800.—

.....drb. Fél sorsjegyet ... á Lej 400.—

.....drb. Negyed sorsjegyet á Lej 200.—

.....drb. Nyolcad sorsjegyet á Lej 100.—

A sorsjegy árát azonnal küldöm. — Az összeget a sorsjegy vétele után küldöm.

Pontos címem:

Név _____
Foglalkozás _____
Város _____
Megye _____
2. _____ (Olvasható írást kértünk). 2478

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthoni Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTELE”